BRESTOV obzornik
GLASILO KOLEKTIVA

LETO VI 29. FEBRUARJA 1972 ŠTEVILKA 53

Največji izvozniki pohištva v Sloveniji

Izvoz v 1970. letu nas je potisnil na lestvico izvoznikov daleč od prvega mesta, katerega smo se že 1969 tako trdno držali. Vzrokov ni iskati nikjer drugje kot v recesiji, delno pa tudi v špekulantskem ponašanju največjega kupca v ZDA. Naj bo preteklost teh problemov za nami. Neradi se jih spominjamo, vse bolj pa spoznavamo vzroke take politike.

Povsem drugače pa je z izvozom v preteklem 1971. letu. Zopet smo se povzpeli v sam vrh izvoznikov pohištva, saj je za več kot pet milijonov dolarjev blaga prek meja. Medtem, ko smo še v prvem polletju gledali na povečanje izvoza z nezaupanjem in v stalni borbi z drugimi proizvajalci za izvoz, smo v drugi polovici leta nadoknadili izgubljeno. Ponovno smo dosegli prvo mesto, mesto, za katero ne dajo zlatega odličja zmagovalca. Prej dobi tak zmagovalec grajo, ker ima premalo dobička, nizke osebne dohodke — češ, kdo te pa sili v izvoz (primer razprav o samoupravnih sporazumih o delitvi osebnih dohodkov).

Sem zagovornik izvozne usmeritve Bresta. filozofijo sem zgradil na dejstvih preteklega obdobja, ko je Brest rastel in živel prav na rezultatih izvoza. Odprta so mu bila vrata v svet, preskrba je delovala bolje in laže, ker je šlo za izvoz, nabavljali smo stroje, sprejemali novo tehnologijo. Problemov za izplačilo osebnih dohodkov ni bilo. Res da osebni dohodki niso rasli skladno z rastjo izvoza, toda varnost proizvodnje in prodaje je bila zagotovljena, to pa je veliko — največ.

Gledanje na izvoz le skozi očala trenutnih ali že minulih konjukturnih dni prodaje blaga na domačem trgu je bolestnost tovariške slepote, ki priznava samo proizvodni koncept. Priznam, da je izvozna stimulacije slaba, skrajno nesprejemljiva predvsem za izvoz v ZDA. Toda, ali sta cena, dosežena na zunanjem trgu, in administrativno določena stimulacija res edina dejavnika, ki sta kriva, da ima proizvodnja celo negativno stališče do izvoza? Prepričan sem, da ne. Zaverovanost v obstoječe stanje notranjih vplivov oblikovanja cen, stroškov, tako proizvodnih, kot splošnih, je še vedno taka — nedotakljiva in samo taka.

Pri tem ne mislim na administrativne izračune in odnose med enotami, v misli imam vzroke nastajanja določenih stroškov.

Želel bi, da bi te vrstice, napisane v prvi vrsti zato, da se postavimo na prvo mesto v izvozu 1972. leta, naletele na širok orazpravo predvsem s ciljem ohranjanja izvoznega koncepta tudi v prihodnje, kakor tudi reševanje problemov stroškov proizvodnje.

D. Trotovšek

Mandat se izteka

Konec meseca marca bosta pretekli dve leti, kar smo prvikrat izvolili organe upravljanja po določilih statuta, sprejetega na podlagi slovitega XV. ustavnega doponila. V novoletni številki smo lahko prebrali, kako predsedniki vseh centralnih organov upravljanja ocenjujejo delo »svojih« organov oziroma celoten sistem in funkcioniranje organov upravljanja v našem podjetju. Tokrat pa ne bo odveč, če si malo ogledamo formalni del poti, ki vodi k oblikovanju organov upravljanja.

Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah je močno skrčen. Večino določil, ki so preživela »burjo« XV. ustavnega amandmaja, so pobrala najnovejša ustavna dopolnila. Od prejšnjega, razmeroma obsežnega zakona, ki je imel 124 členov, jih obvezno velja le še sedem. Mnoga izmed določil, ki sicer niso obvezna, se lahko uporabljajo in so zelo primerno navodilo za sestavo tistih splošnih aktov delovnih organizacij, ki urejajo volitve v organe upravljanja.

Pri nas bomo, poleg določil navedenega zakona, uporabljali še določila statuta, ki v precejšnji meri ureja najvažnejša volilna vprašanja Ob upoštevanju zakonskih določil in določil statuta je slika o najvažnejših pojmih s področja volitev, ki jih mora v teh dneh razpisati centralni delavski svet — naslednja:

— Volilno pravico za centralni delavski svet imajo poleg članov delovne skupnosti tudi osebe, ki se v delovni organizaciji s šolanjem in s praktičnim delom usposabljajo za določen poklic.

— Volilno pravico za delavski svet poslovne enote imajo po določilih prejšnjega odstavka delavci posamezne poslovne enote.

— Člani delavskih svetov se volijo na podlagi enake in neposredne volilne pravice s tajnim glasovanjem te na podlagi svobodne opredelitve glasovalcev.

— Volitve razpiše centralni delavski svet.

— Organi za izvedbo volitev centralnega delavskega sveta in delavskih svetov poslovnih enot so volilne komisije in komisije za volilne imenike, ki jih imenuje centralni delavski svet ter volilni odbori, ki jih imenuje volilna komisija.

— Kandidate za člane delavskih svetov določajo in sestavljajo kandidatne liste zbori delovnih skupnosti na podlagi predlogov:

— zborov delovnih skupnosti ekonomskih enot,

— najmanj treh članov volilnega telesa,

— mandatne komisije,

— sindikalne organizacije ob sodelovanju drugih družbenopolitičnih organizacij.

— V enoti skupnih strokovnih služb predlagajo kandidate za člane sveta enote skupnih strokovnih služb in za njihove namestnike tudi posamezni člani volilne enote (sektorja) za svojo enoto.

— Šteje se, da je kandidat sprejet, če je s predlogom soglašala najmanj ena šestina vseh članov volilnega telesa.

— Posamezen član delovne skupnosti sme biti izvoljen v isti kolektivni organ upravljanja največ dve mandatni dobi zaporedoma.

Poleg teh temeljnih določil o volitvah ne smemo pozabiti tudi na varstvo volilne pravice. Temeljni zakon ureja le-to v teh zelo obsežnih členih. Postopek ob ugovoru prizadetih je zelo hiter ter v pristojnosti volilne komisije in občinskega sodišča.

Ob zaključku tega skromnega pregleda pa bi rad postavil trditev, v katero moramo biti prepričani vsi, ki bomo v teh dneh odločali o novih članih delavskih svetov: »Prav zares ni vseeno, koga predlagamo in izvolimo v naše najvišje organe upravljanja!«

Z. Zabukovec

Iz vsebine:

PRED KONGRESOM SINDIKATA INDUSTRIJE IN RUDARSTVA ● STIMULACIJA IZVOZA — DA ALI NE ● NAŠI LJUDJE ● PREDSTAVLJAMO NEKAJ NAŠIH SODELAVK ● PUST, PUST KRIVIH UST ● O UTRUJENOSTI ● KAKO JE Z VODOVODOM ● TURISTIČNI OBETI 1972

Ob 8. marcu čestitamo vsem ženam delovne skupnosti BRESTA

Ob Dnevu žena

Morda se šele ob njihovem prazniku — Dnevu žena — zavedamo, kako tesno so naše življenjske poti prepletene, kako premalo cenimo njihovo delo in njihovo družbeno vlogo.

Vsakomur ostane verjetno najlepši spomin iz otroštva — topli, ljubeči materinski smehljaj; trop razposajenih dečkov in deklic v pisanih oblekcah na peskovniku; skrivnostna ljubezen v cvetočem maju; ustvarjanje skupnega ognjišča; skupno reševanje težav na skupni življenjski poti; jesen življenja v toplem sožitju... Vrsta podob, ki simbolizirajo življenjske postaje dekleta, žene, matere.

Žal se le poredko zavemo njihovega poslanstva. Trdo delo ob stroju, v pisarni, na zahtevnih delovnih mestih... Trdo delo doma, v gospodinjstvu, v družini, pri vzgoji... Prečute noči ob bolnih otrocih... In le malo prostega časa, malo razvedrila, malo priznanja.

Pravimo, da se premalo vključujejo v delo družbenopolitičnih organizacij, organov upravljanja, da so premalo aktivne. Morda smo jim krivični? Če vestno opravljajo delo na svojem delovnem mestu, če oblikujejo iz svojih otrok vestne delavce in dobre člane družbene skupnosti, so opravile veliko in dragoceno poslanstvo.

Skromno darilce ob njihovem prazniku bo več kot skromno priznanje in zahvala za vse, kar prispevajo naši družbi.

Vsem delovnim ženam delovne skupnosti Bresta in drugim občankam iskrene čestitke ob njihovem prazniku!

Uredništvo

Pred kongresom
sindikata industrije in rudarstva

16. in 17. marca letos bo v Opatiji III. kongres delavcev industrije in rudarstva.

Kongres bo prav v času izrednega političnega in družbenega razpoloženja po sprejetih ustavnih dopolnilih in vrsti važnih zborov, kot so drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije, XXI. seja predsedstva in druge konference Zveze komunistov Jugoslavije.

Kongres si je zadal nalogo da bo obravnaval vrsto najvažnejših vprašanj, bistvenih za prihodnji razvoj naše socialistične samoupravne družbe.

Gradivo za kongres razprave so delegati že prejeli. Če pogledamo, kaj obsega, lahko ugotovimo, da bo obravnavana predvsem naslednja problematika:

- **družbeno-ekonomski položaj delovnih ljudi v združenem delu,**
- **politika osebnih dohodkov in pogoji gospodarjenja v združenem delu,**
- **delovni in življenjski pogoji delavcev v združenem delu,**
- **družbeno ekonomski razvoj do leta 1975,**
- **sindikat delavcev industrije in rudarstva v mednarodni aktivnosti,**
- **organiziranje sindikata v združenem delu.**

Ta vprašanja bodo poleg kongresnih formalnosti, novega statuta in izvolitve novih članov zveznega in nadzornega odbora vsebine III. kongresa.

Da bi se tudi naši člani sindikata seznanili z vsebino dokumentov, sem iz njih izbral nekatere značilnosti.

Upam, da bom prikazal jedro vprašanj, predvsem pa želim, da bi s tem sprožil še zadnjo predkongresno razpravo in naše gledanje o teh vprašanjih.

— Ob družbeno-ekonomskem položaju delovnih ljudi v združenem delu je treba poudariti predvsem nujnost, da delovni ljudje analizirajo sedanje oblike združenega dela predvsem z vidika delavcev, da neposredno odločajo o bistvenih vprašanjih svojega družbeno-ekonomskega položaja, da temeljne organizacije združenega dela dajejo možnost za neposredno odločanje na način, ki je določen v ustavnih amandmajih. Predvsem pa je nujno, da se s premiki v tej smeri ne čaka, temveč poskrbi za čimprejšnjo uresničitev. Sindikati se bodo zavzeli, da se organizacije združenega dela — ne glede na njihovo velikost, število in obliko združevanja — formirajo kot skupnost temeljnih organizacij združenega dela z zagotovljenimi in z ustavo določenimi pravicami.

— Ob politiki osebnih dohodkov in pogojih gospodarjenja v združenem delu dokument govori o najnižjem osebnem dohodku. Vztrajati je treba pri dosledni uporabi najnižjega osebnega dohodka, ki je določen s sporazumom, boriti pa se je treba, da se ta korigira skladno z rastjo življenjskih stroškov. Najnižji osebni dohodek mora biti izhodišče za določanje razponov v osebnih dohodkih. Individualna merila za delitev osebnih dohodkov naj se samostojno določajo v temeljnih organizacijah združenega dela, kjer je potrebno, da se izhaja iz prispevka vsakega posameznika k uspehu temeljne organizacije združenega dela na podlagi minulega in tekočega dela. Glede drugih osebnih dohodkov bo potrebno več pozornosti, saj ti močno ustvarjajo neupravičene socialne razlike (dnevnice, prevozi z lastnimi vozili, delo akviziterjev in potnikov). Tu sindikat pričakuje ustrezna zakonska določila. Kongres bo postavil zahtevo, da je treba raziskati izvir premoženja ter odvzeti tisto, kar je bilo pridobljeno mimo dela. Glede namenske delitve ne more biti omejevanja samoupravnih pravic delovnih ljudi, da samostojno opravljajo namensko delitev dohodka, saj je to ustavna pravica. V sekundarni delitvi naj breme gospodarskih težav nosi celotna družba, ne pa samo proizvajalci. V primarni delitvi gre za nadaljnjo krepitev sprejete politike osebnih dohodkov in materialne baze združenega dela, zato morajo posamezni elementi delitve to upoštevati. Cene na trgu naj se oblikujejo na podlagi ponudbe in povpraševanja, za tiste izdelke, kjer to ni mogoče, naj se oblikujejo s samoupravnimi dogovori, vendar brez trgovcev. Sindikat bo še naprej deloval pri razreševanju deviznega režima, kreditno-monetarnega sistema, kajti to je jamstvo, da se bo sprejeta politika osebnih dohodkov uveljavila.

— Ob delovnih in življenjskih pogojih delavcev v združenem delu govori dokument o nujnosti povečanja varnosti pri delu, iskanju možnosti, da se olajša položaj zaposlenih žensk in mladine v smislu mednarodnih konvencij. Stanovanjska politika mora postati del perspektivnih in tekočih načrtov temeljnih organizacij druženega dela. Kongres bo razpravljal tudi o družbeni prehrani, odmoru in rekreaciji. Predvsem bi bilo potrebno, da se začne z organizacijo športnih, kulturnih, izobraževalnih aktivnosti. Gre za razvijanje tovarištva, enotnosti kolektivov, družbene zavesti, pa tudi usposabljanje za vse bolj zahtevne samoupravne funkcije. Tudi zdravstveno varstvo in sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni pozabljen.

— O družbeno-ekonomskem razvoju do 1975 bo sindikat spregovoril glede izdelave načrtov, ki naj zagotove razvoj področij in panog. Ti načrti pa morajo vsebovati politiko stabilizacije, predvsem pa nadaljnjo krepitev materialne baze samoupravljanja, stabilno in neprekinjeno rast življenjskega standarda. Zahtevati je treba, da bodo ukrepi gospodarske politike dolgoročnejši in stabilnejši in da je treba pri njeni graditvi bolj upoštevati združeno gospodarstvo in njegove asociacije. Investicijsko aktivnost je treba usmeriti predvsem na odstranitev sedanjih nesorazmerij med surovinskimi in predelovalnimi panogami in voditi skrb o bodočih investicijskih vlaganjih. Ni za podpiranje razvoja tiste proizvodnje, ki ne zagotavlja nadpoprečnega dohodka, kajti posledica tega bi bila nizki dohodki in problemi bi se nadaljevali. Perspektivno naj se razreši položaj delovnih intenzivnih panog, med katere spada tudi lesna industrija. Z davčno politiko je potrebno manj obremenjevati delovno intenzivne panoge in s tem omogočiti hitrejši razvoj in zboljšanje standarda delavcev.

— O mednarodni aktivnosti govori peti dokument. Sodelovanje sindikata na mednarodnem planu je pravica in dolžnost vseh organizacij in forumov. To sodelovanje se naj kaže predvsem v seznanjanju s problemi, ki imajo skupen pomen najsibo v odnosu na druge države, ali pri reševanju problemov naših delavcev v tujini.

— O organiziranem delu sindikata v združenem delu dokument govori o nalogah članstva in o organiziranosti.

V tem sestavku, kot že rečeno, sem hotel prikazati vsaj del problemov, o katerih bo razpravljal kongres. Gradivo je preobsežno, da bi ga ponatisnili v celoti. Naj mi bo opravičeno, če sem preskočil katerega od problemov.

D. Trotovšek

Iz vzorčne delavnice TP Cerknica

Inventurni popis za leto 1971

Za ugotovitev dejanskega stanja sredstev podjetja je Svet za ekonomiko in finance imenoval 40 popisnih komisij s 162 člani. Po določilih pravilnika o knjigovodstvu podjetja je treba najmanj enkrat letno popisati vsa sredstva, s katerimi upravlja kolektiv.

Sredstva za poslovno leto 1972 so se popisala v decembru 1971 in delno v januarju 1972.

Člani popisnih komisij, razen nekaj izjem, so z vestnostjo in odgovornostjo opravili inventurne popise.

Popisne komisije so moralno in materialno odgovorne, da s popisom ugotovijo dejansko stanje in pripravijo predloge za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti pri upravljanju s sredstvi podjetja. O ugotovljenem stanju mora centralna inventurna komisija sestaviti poročilo o popisu po poslovnih enotah in ga predložiti v razpravo in potrditev delavskim svetom poslovnih enot. Skupno poročilo, ki zajema ugotovljena stanja po poslovnih enotah, pa centralnemu delavskemu svetu.

Delavski sveti poslovnih enot so pristojni sklepati o ugotovljenih razlikah in odpisih do vrednosti 1.000,00 din, centralni delavski svet pa o vrednostih, ki presegajo 1.000,00 din, dalje o prometu in odpisu osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe ter o odpisu spornih in dvomljivih terjatev v celoti.

Ugotovitve in zaključki komisij:

— osnovna sredstva, ki predstavljajo zgradbe, stroje, naprave in opremo, so pravilno in v redu evidentirana. V nekaterih poslovnih enotah se niso še opremili z novimi inventarnimi številkami, po katerih bo evidenca preglednejša. Komisije so pripravile predlog za odpis dotrajanih sredstev ter neuporabnih sredstev za prodajo. Sredstva se bodo prodala na javni licitaciji;

— sredstva skupne porabe, ki naj bi se uporabljala za družbeni standard, so po oddaji stanovanj v upravljanje stanovanjskemu podjetju zelo majhna in se z njimi slabo gospodari. Organom upravljanja je posredovan predlog, da se del sredstev proda in uvede odgovornosti za upravljanje;

— drobni inventar, ki predstavlja manjše orodje za delo v proizvodnji in administraciji, se z njim zadovoljivo upravlja v proizvodnih poslovnih enotah, z manjšo odgovornostjo pa v skupnih strokovnih službah;

— izdelavni in režijski materiali za proizvodnjo so v primerjavi s preteklim letom vzorno in vestno vodeni; razen manjših izjem. Poslovnim enotam se je priporočilo, da posvetijo več skrbi za odpis neuporabnih materialov in prodajo materialov, ki so za proizvodnjo v podjetju neuporabni;

— surovine za proizvodnjo ivernih plošč in hlodovine listavcev so bile popisane. Jelova hlodovina pa se zaradi velikih zalog ni popisala z ugotavljanjem dejanskega stanja.

Z manipulacijo hlodovine je zagotoviti, da bo v letu 1972 popis možen;

— razlike pri žaganem lesu, ploščah in furnirju so opravičljive, ker pri tako velikem prometu nastajajo zaradi merjenja. Inventurna komisija je mnenja, da se morajo skladišča žaganega lesa izpopolniti, ker je v nekaterih primerih ogrožena kvaliteta zaradi neustreznega vskladiščenja in skladiščnega prostora. Tudi uvedba mehanizacije na skladišču v Starem trgu je nujna;

— ugotovljeno stanje zalog gotovih izdelkov v primerjavi s stanjem — evidenco IBM sistema je dokazalo, da se še neodgovorno dopuščajo razne pomanjkljivosti, ki po dveh letih uvajanja v sistem nimajo opravičila.

Stanje razlik po poslovnih enotah je skoraj nesprejemljivo. Podjetje kot celota pa izkazuje zelo majhne razlike;

— Tudi stanje dvomljivih in spornih terjatev se v primerjavi z lanskim letom ni izboljšalo. Celo porasle so, to pa predvsem zaradi samovolje v prodajni službi, ki ne upošteva sprejetega predpisa o prodaji individualnim kupcem;

— nedokončana proizvodnja je vsa kurantna in ugotovljeno stanje potrjuje knjigovodsko evidenco.

Delavski sveti poslovnih enot so poročila o inventurnem popisu že sprejeli z manjšimi dopolnitvami.

Centralni delavski svet pa bo izrekel zadnjo besedo o inventurnih ugotovitvah v nekaj dneh.

Prav bi bilo, da bi Centralni delavski svet obravnaval ugotovljene razlike in stanje gospodarjenja s sredstvi še bolj kritično in zavzeto kot delavski sveti poslovnih enot.

Le z odločnim in odgovornim delom vseh, ki jim je zaupana dolžnost upravljanja s sredstvi podjetja, lahko dosežemo boljši rezultat.

E. LAH

Pravnik odgovarja

VPRAŠANJE. Zanima me, čigava je delovna knjižica — ali z drugimi besedami: ali sme delavec ob vsakem času zahtevati, da mu delovna skupnost izroči delovno knjižico? Rad bi vedel tudi, če se v delovno knjižico vpiše vzrok za prenehanje dela. (Na primer: izključitev, samovoljna zapustitev dela in podobno?)

ODGOVOR. Temeljni zakon o delovnih razmerjih daje odgovor le na drugi del vprašanja. Skopim določilom o delovni knjižici, kjer govori, da je vanjo prepovedano vpisovati negativne podatke o delavcu (torej tudi negativne vzroke za prenehanje dela), doda le še določilo, da izda knjižico delavcu pristojni občinski upravni organ, da je to javna listina, ki rabi za dokazovanje dejstev, s katerimi se uveljavljajo pravice, za katere je podlaga delovno razmerje ter da zvezni svet za delo izda natančnejše predpise, kako se izdajajo, vodijo in zamenjujejo delovne knjižice, kaj se vanje vpisuje in kako se vodi register izdanih delovnih knjižic.

Prvi del vašega vprašanqa pa je urejen s Pravilnikom o urejanju medsebojnih delovnih razmerij, ki smo ga sprejeli v našem podjetju. Za odgovor bo najprimerneje, da prepišemo celoten člen 143, ki ureja vprašanje izročanja delovne knjižice:

»Ko delavcu preneha delovno razmerje, mu je delovna skupnost dolžna delovno knjižico vrniti. Prav tako mu je dolžna dati delovno knjižico, če sam tako zahteva in pri tem poda izjavo, da bo z istim dnem prenehal z delom v podjetju.

Pooblaščena oseba, ki delavcu izroči delovno knjižico, ga je dolžna pred izročitvijo opozoriti na odškodninsko odgovornost zaradi nespoštovanja odpovednega roka.

Izjavo o prenehanju dela in o sprejemu opozorila se vnese v zapisnik in delavec potrdi oboje z lastnoročnim podpisom.«

Z. Zabukovec

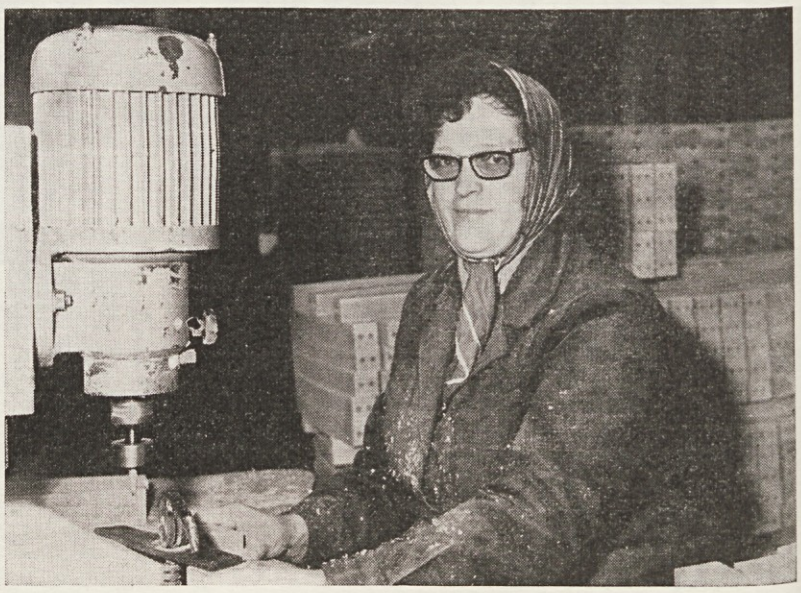

Marija Mahnič ob visokoturnem nadmiznem rezkarju

Cene na domačem trgu

Cene naših izdelkov so zamrznjene. Resnično zamrznjene in ne tako kot vrsta dobrin, ki smo jih morali v 1971. letu in jih moramo še sedaj plačevati kljub zamrznjenju vse višje in višje. Torej globoko zamrznjenje velja samo za nekatere. Gospodarski ukrep zamrznjenja je vsekakor eden od stabilizacijskih posegov in prav, da je poiskana takšna rešitev. Prav pa ni, da se zamrznjenje izigrava, po drugi strani pa dovoljuje, da predvsem monopolisti s samoupravnimi dogovori povečujejo cene, kot da so ti dogovori le ventil za višje cene. Podpiši sporazum — sicer ne dobiš blaga! Takšnih primerov je bilo v 1971. letu še in še. Mi pa še kar naprej z zamrznjenimi cenami. Nimamo se s kom dogovarjati; trgovina, pravijo, da ni resnični predstavnik kupcev. Zanimivo je tudi to, da nekateri jokajo nad zadnjo zamrznitvijo v novembru 1971. leta in še sedaj. Jokajo tisti, ki so na račun kupcev ustvarjali dobiček in delili osebne dohodke daleč nad normalo. In danes prav tisti zadržujejo blago v skladiščih. To ni nič novega, to beremo dan za dnem v časopisih. Včasih so trgovcem bolj gledali na prste.

Naše podjetje ima v svojem programu za 1972. leto tudi vrsto izdelkov iz starega programa. Ali se bomo pretolkli in tudi mi dosegli cene, ki bodo sprejemljive tako za kupce kot za nas? Čakamo na odmrznitev cen izdelkov, do tedaj pa?. Izdelujemo jih, prodajamo in ni nas konec. Vendar, koliko časa še?

D. Trotovšek

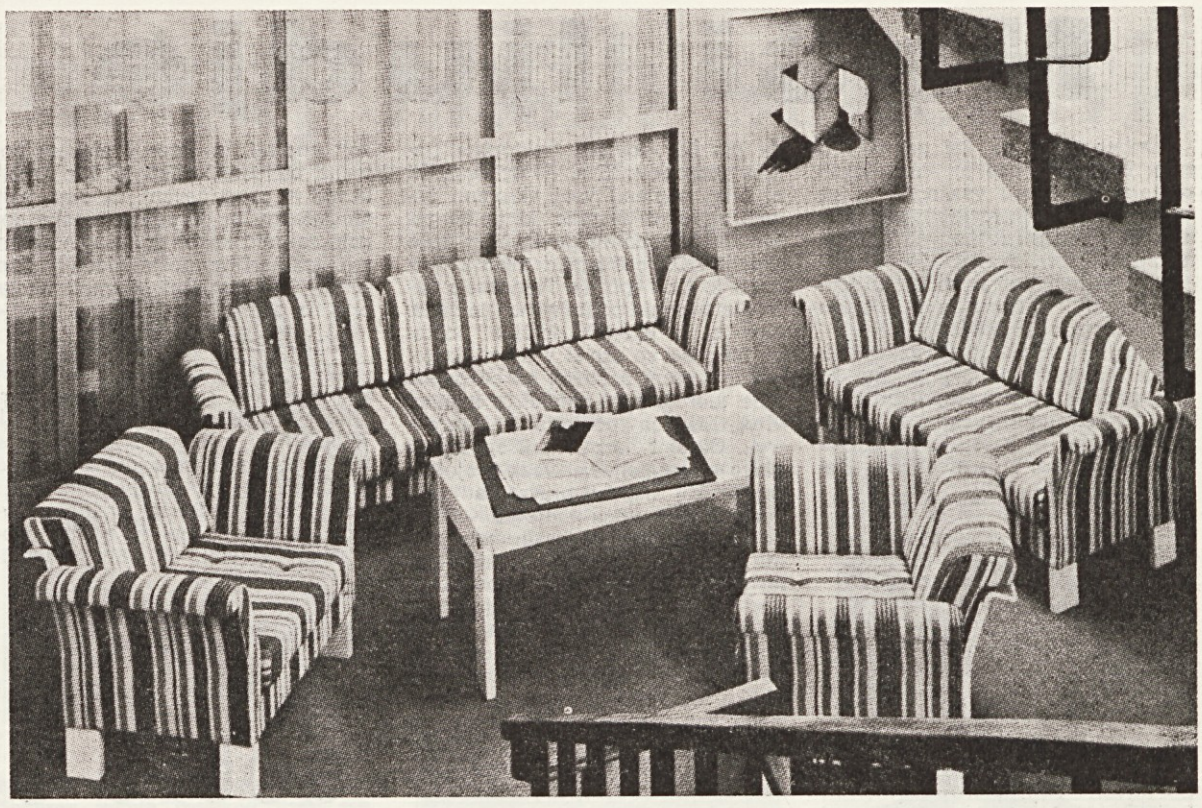

Sedežna garnitura »Eva« v posebnem ambientu

Stimulacija izvoza - da ali ne?

Izvoz blaga v ZDA je po devalvaciji dinarja in spremembi izvoznih olajšav zašel v slepo ulico. Medtem ko je vrednost porasla pri izvozu v evropske države tudi do 12 odstotkov, je porast za ZDA komaj 3,9 %. Vedeti moramo, da je v letu 1971 porasel strošek proizvodnje tudi do 20 %. Zaradi tega, pa tudi zaradi nadaljnjega povečanja transportnih prekomorskih stroškov so proizvajalci in izvozniki prek Zvezne gospodarske zbornice dali priporočilo, kako naj bi vendar ohranili, če ne povečali izvoz. V čem je prošnja in utemeljitev? Predvsem gre za izenačenje s pariteto evropskih valut, to je z dodatno izvozno stimulacijo v višini kot je bila, z večjo refakcijo pri transportu, saj je znano, da so sedanjo komaj po odobritvi že požrla ladjarska podjetja in da je klic po povišanju samo nadomestilo že za v naprej napovedano podražitev z marcem tega leta. Dejstvo, da cene našim izdelkom, to je glasbenim omaricam, stoje in je več kot nerazumljivo stališče, da se ne priznavajo cene vsaj na višini, kot tudi v ZDA rastejo cene. Mnogi drugi kupci naših izdelkov so cene medtem že večkrat popravili. Čeprav sem v drugem članku močno kritiziral tudi naše proizvodne stroške, moram reči, da je stališče kupca glasbenih omaric pa še večji problem. Velika nevarnost je, da bomo počasi morali zapustiti ameriško tržišče, kljub temu, da je bila uveljavitev na tem trgu dolga in naporna. Ali se bo pojavilo tako, kot se je zgodilo s prodajo v Angliji? Morda, vendar bo takrat že prepozno.

Prepričan sem, da je treba stimulacijo za izvoz v ZDA kar najhitreje urediti. Žalostno je, da ta problem ne teži samo nas, temveč zadeva vse proizvajalce furniranega pohištva za ZDA. Torej ne samo proizvajalce glasbenih omaric.

D. Trotovšek

Oblazinjeni stol K-33, izdelek Tovarne lesnih izdelkov Stari trg

Ob sporazumu o delitvi
dohodka in osebnih dohodkov

Samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je sprejet. V bližnji prihodnosti bodo prvič razdeljeni osebni dohodki po novi analitični oceni delovnih mest in po novi razvrstitvi kadrov v posamezne razrede. Pri vsem tem pa je pričakovati, da bodo nastale bistvene razlike pri osebnih mesečnih prejemkih od dosedanjih na istih delovnih mestih.

Komisija za analitično oceno delovnih mest ni imela lahkega dela, splošni sektor je skrbel za zakonitost in usklajenost z zakonskimi določili, s statutom in z ostalimi internimi akti. Sindikati in organi upravljanja so se zavzemali za najpravičnejši sistem delitve. Upoštevali so vse značilne pripombe iz javne razprave, ki je bila v delovni skupnosti. Sporazum je centralni delavski svet potrdil.

To področje pa je tako občutljivo, da se bodo sedaj, ob prejemu konkretnih osebnih dohodkov vključili v razpravo tudi tisti delavci, ki niso sledili od začetka razpravljanja, ker niso hodili na seje ali na zbore članov kolektiva. Nekateri niso razumeli vseh značilnosti, ki vplivajo na ocenitev delovnega mesta, drugi zopet vidijo sami sebe in precenjujejo svoje delo, ne glede na to, da so druga delovna mesta še zahtevnejša. Je pa nekaj tudi takih, ki jih ne zanima, da bi v razpravi sodelovali, ugovarjali in podobno. Ugovarjajo pa na splošno ob vsaki novi spremembi.

Večkrat slišimo kritiko na račun osebnih prejemkov strokovnjakov ali vodilnih kadrov v podjetju, češ, da so prevelike razlike med delavcem, ki dela v neposredni proizvodnji, in med vodilnimi v podjetju.

Menim, da sodi k pravicam delavcev tudi neko visoko kvalificirano strokovno delo. Delavci, ki to delo opravljajo, prispevajo k povečanju skupnega družbenega dela v podjetju in na zunaj. Zato nikakor niso upravičeni kritike iz vrst delavcev z nižjim osebnim dohodkom na račun strokovnjakov ali vodilnih kadrov v podjetju, gledano samo z vidika osebnih dohodkov. Ni vsak tehnokrat, ki je uvrščen med tehnične kadre. Če bi sodili tako, bi prišli v veliko nasprotje z vsem tehničim osebjem.

Menim pa, da je delavec z nižjim osebnim dohodkom upravičen zahtevati, da se mu materialni dohodki izboljšajo.

Socialne razlike v materialnem položaju so pogojene v sposobnostih za fizično in umsko delo.

Vprašamo pa se, ali smo na področju možnosti za bolj ustvarjalno delo naredili dovolj. Ali smo omogočili zlasti mlajšim delavcem, ki so zaposleni v podjetju, da izpopolnijo svoje znanje?

V primarni proizvodnji, pa tudi v finalni, je tudi na BRESTU večje število mlajših delavcev, ki niso dokončali osemletke. Ti delavci se morajo še naprej izobraževati z dopolnilnim študijem. Tako bi si lahko ustvarili boljše pogoje tudi za zasedbo bolj zahtevnih delovnih mest in se tako uvrstili tudi v višji razred analitične ocene delovnih mest.

Dolžnost političnih organizacij in vodstva podjetja pa je, da nekaj storimo brez daljšega odlašanja, da bi to stanje popravili.

M. Šepec

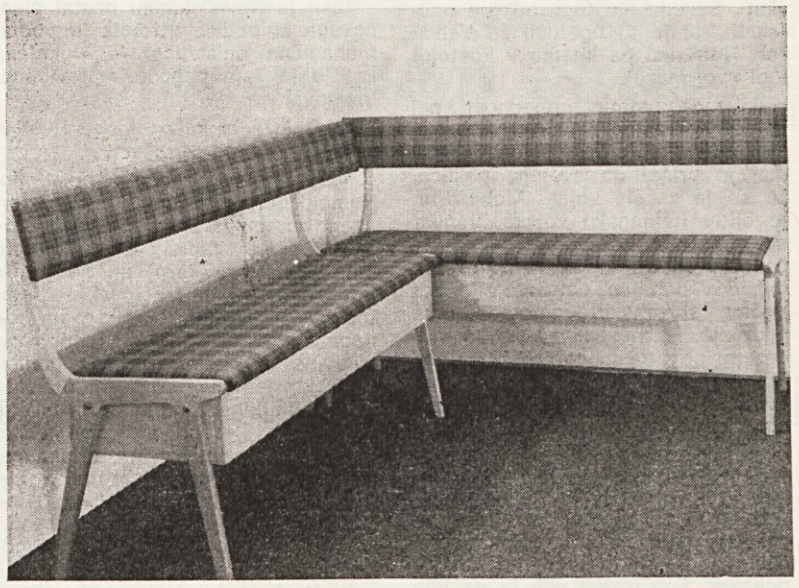

Kotna klop »SARDAN« izdelek TP Martinjak

Sindikat je predložil svoj predračun

Na zadnji seji koordinacijskega odbora sindikata smo razpravljali med drugim tudi o letošnjem predračunu stroškov tega organa, prav tako pa tudi za ostale sindikalne odbore poslovnih enot.

Letos nameravajo sindikati organizirati po poslovnih enotah različne prireditve in sicer različna praznovanja in izlete za svoje člane. Za Dan žena bodo organizirali krajše proslave in obdarovali zaposlene žene. Nekateri sindikalni odbori poslovnih enot bodo organizirali za I. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih, ki bo v Planici, skupinski obisk te prireditve, drugi bodo poleti organizirali različne izlete. Kot skupno in enotno akcijo si bomo tudi za letos zastavili obdaritev otrok za dedka Mraza.

Na športnem področju bomo letos organizirali več športnih prireditev. Največja je vsekakor LESARIADA — III. letne športne igre lesnih delavcev Slovenije, katerih organizator je BREST Cerknica. V aprilu ali maju bomo organizirali tudi športni troboj med KOVINOPLASTIKO iz Loža, TITANOM iz Kamnika in BRESTOM iz Cerknice.

Koordinacijski odbor ima tudi z godbo na pihala v Cerknici pogodbo za finančno pomoč.

Za vse zgoraj omenjene akcije so potrebna tudi denarna sredstva. V sklopu koordinacijskega odbora so tudi športne sekcije, ki jih moramo finančno podpirati in sicer: šah, streljanje, nogomet, odbojka, kegljanje, balinanje, smučanje in namizni tenis.

Če želimo da se bodo te zvrsti še bolj razvijale kot so se do sedaj, je potrebno, da jih tudi v prihodnje gmotno podpiramo. Ker koordinacijski odbor nima lastnih sredstev, temveč je odvisen od dotacije podjetja, je predložen organom upravljanja predračun v znesku 226.000 din. V tem znesku je zajeta tudi dotacija Mladinskemu aktivu Brest.

A. Otoničar

Naši ljudje

»Dober dan! No, kaj poveš?« S temi besedami nas je Jože Kovač običajno nagovoril vsakogar, ki ga iz kakšnega koli razloga obišče v njegovem oddelku. Le redko čaka na pozdrav prišleka.

Tako je bilo tudi z mano, ko sem se napotil k njemu, da bi skupno oblikovala ta sestanek.

Uvodoma se mu opravičim, češ, da bi bilo moralo njegovo ime že prej priti v to rubriko, vendar je bilo zavlačevanje zavestno in to zaradi jubileja — Jože Kovač se bo namreč koncem tega meseca srečal z Abrahamom.

Jože Kovač

Pa malo pokramljajmo z našim jubilantom! Rodil se je v Stari vasi pri Postojni. Za nas so vsi prebivalci onkraj Javornika Primorci. Verjetno ima za to zaslugo italijanska okupacija teh krajev do konca druge svetovne vojne. Kovač pa se vedno zoperstavi takemu mnenju: »Postojna z okolico je pristna Notranjska!« Seveda mu tega ne gre oporekati, saj je to ugotovil že Valvasor, Notranjci pa imamo v Postojni tudi svoj muzej.

Pa mu pustimo pripadnost, naj naj bo Notranjec. Še pred vojno se je v Postojni izučil za kovača. Komaj je prišel do svojega poklica, že se je začela vojna. Mobiliziran je bil v italijansko vojsko, vendar so ga zaradi nezaupanja — bil je pač Slovenec — poslali v posebni delavski bataljon na Sardinijo kot večino slovenskih fantov s tega področja. Premeščali so jih po sredozemskih otokih, kapitulacijo Italije pa je dočakal spet na Sardiniji in tako postal pripadnik zavezniških oboroženih sil. S ponosom pove, da je s svojo enoto stal »mirno« pred samim Eisenhowerjem. Nato ga je pot vodila čez Korziko v Francijo. Tam so se začeli zanj zanimivi časi, doživel je pravo vojno ter videl lepa dekleta, o katerih tako rad naveže pogovor. Ena izmed njih bi ga bila skoraj zadržala, vendar je imel preveliko domotožje.

Po končani vojni se je vrnil domov in se kot mlad fant, poln moči, takoj prijavil za izgradnjo mladinske proge Brčko—Banovići. Tam je bil odlikovan, postal je udarnik, usposobil pa se je tudi za traktorista.

Po dograditvi mladinske proge se je vrnil domov in se zaposlil pri takratnem GUSTROJ. Le-ta ga je pošiljal k svojim traktorjem v najrazličnejše kraje ožje domovine oznanjat novo dobo v obdelavi polj. Biti traktorist je bilo takrat silno imenitno. S svojim FIATOM, take znamke je bil menda njegov traktor, je prišel tudi v Podcerkev. Lahko si predstavljamo njegovo počutje. Sam sedi na traktorju in ga vodi, plug pa mu poslušno obrača zemljo. Ob vsaki novi brazdi prileti jata vran in išče hrano v zemlji, otroci tekajo za traktorjem in vdihavajo takrat še tako prijeten vonj po izgorelih plinih.

Na koncu njive stoji skupina mož in ugotavlja prednosti in slabosti takega oranja. Najbolj črnogledi ugotavljajo, da to nima prihodnosti, češ, da zemljo preveč potlači, poleg tega pa še na sosedovi njivi naredi škodo. Gospodinja s košaro na glavi čaka, da bo končal z delom in da mu bo postregla z vsemi domačimi dobrotami, ki jih je premogla hiša in so bile do tedaj namenjene le koscem. In dekleta — nekatera bolj, nekatera manj sramežljivo čakajo, da jim bo »tovariš traktorist« (takrat gospodov ŽE ni — oziroma ŠE ni bilo) namenil vsaj skromen pogled ali celo nasmeh, ki je bil zaradi luknjic na njegovih licih tako zapeljiv. Ob eni izmed takih priložnosti je tudi spoznal Francko, s katero sta kmalu postala mož in žena. Tako si je ustvaril družino, postavil hišo ter se vživel v novo okolje.

Prav v tem času pa so se pojavljale tudi že prve zamisli o ustanovitvi lesnega podjetja v Starem trgu. Okrajni funkcionarji so stikali glave in utemeljevali vsak svojo zamisel, kaj naj bi pravzaprav bilo poslanstvo novega podjetja. Končno so se le zedinili in rekli: ustanovimo podjetje z nazivom Okrajno lesno podjetje Stari trg, izdelovalo pa bo pohištvo, ki ga je tedaj zelo primanjkovalo. Prodaja pa naj gre po planu »ena« in po planu »dve« — to so bile tedaj edine in obvezne oblike trgovine — o kakem marketingu, kot se temu učeno reče, tedaj še ni bilo ne duha ne sluha. Za direktorja so postavili Franca Peruška in mu naročili, naj skrbno gospodari, da bo plan vsaj dosegel, če že ne presegel. Zaposliti pa mora tudi novo delovno silo, ki jo je sicer na tem področju precej, vendar jo je bilo težko spraviti v okvire »šihtnega« življenja, razen tistih delavcev, ki so bili zaposleni že pred vojno.

Tako je ob koncu leta 1947 nastal manjši kolektiv. Manjkalo pa je vsega, od materiala do opreme, še najbolj pereče pa je bilo vprašanje strokovne delovne sile.

Direktor je sedaj v svoji pisarni na razmajanem stolu (menda je na njem počival še ranjki »Karle«) in v misli iskal primerne ljudi za delo v novem podjetju. Tako je prišel tudi na Kovača, rekoč: »Ta pozna kovaštvo, pa tudi traktorje — torej se razume na železo in na motorje. Kje neki bi našel primernejšega!«

Tako je Kovač kmalu postal član novega kolektiva, strojnik in vodja mehanične delavnice — »luknje«, kot jo je sam pogosto upravičeno imenoval.

»No, Jože in kako si se vživel v novo delo?« ga vprašam.

»Saj veš, takrat nismo hodili po Nemčiji ogledovat novih strojev ter vsega ostalega, kar na takih potovanjih še spada zraven. Pobrali smo vso staro šaro, da se je le vrtelo. Rezila sem izdeloval iz starih tankovskih vzmeti. Saj še navadnega kladiva ni bilo moč dobiti v trgovini. Po železo pa sva hodila z direktorjem na nekdanjo jugoslovansko-italijansko mejo in ga iskala po razbitih utrdbah. Na pot sva šla z dvokolesi, namesto prtljažnika pa sva imela na plečih nahrbtnike. Takrat se še nismo natezali za kilometrino in dnevnice ter tekmovali, kdo bo imel bolj moderno in drago kravato in več konjskih moči v garaži. Vsak je bil lahko zadovoljen, da je bil sit koruznih žgancev in imel cele hlače.«

Prišlo je leto 1950 in z njim tudi zakon o delavskem samoupravljanju. Tudi na tem podjetju so delavci izvoili svoj delavski svet in upravni odbor, slednjega predsednik je postal Kovač. Ob vsaki novo pridobljeni pravici, dolžnosti ali obveznosti se ljudje pač težko znajdemo. Toliko teže je bilo to v vlogi samoupravljalcev. To nam potrjuje eden od prvih zapisnikov iz tistih časov. Poleg temeljnih podatkov je bila v zapisniku ena sama točka dnevnega reda in sicer: Vprašanje pristopa podjetja kot podpornega člana k Prešernovi družbi. V isti sapi pa je že sklep in sicer: se ne pristopi — ter podpisi — torej kratko in jasno.

Kako lepi časi za člane organov upravljanja! Danes pa nas učeni ljudje po cele ure pitajo z napol razumljivimi besedami in številkami, čeprav bi lahko marsikaj povedali lepo po domače, v korist sebi in poslušalcem. Ja, potem pa še povedo, da bomo za posledice odločitev sami odgovorni.

»In tvoje poznejše delo in življenje v kolektivu? Član enega od organov upravljanja si bil praktično od njegove uvedbe.«

»Res je,« reče Kovač, »pa ne samo v podjetju, bil sem tudi v različnih organih na občini, pa tudi na nekdanjem okraju v Postojni. Prav tega sem si najbolje zapomnil, posebno nekaterih ljudi ne bom nikoli pozabil, in sicer v slabem pomenu besede. Koliko je bilo treba besed in prepričevanj, da smo tudi mi kolektiv in da želimo enake pogoje za delo kakor drugi, vendar so me nekateri velmožje gledali silno zviška. Taki ljudje ne bi smeli nikdar priti na položaje, kakršne so imeli.«

»Kako gledaš na stvari danes?«

»Vsak, ki je že tako dolgo član kolektiva kot sem jaz, komaj verjame v tako velik napredek podjetja. Malo prej sva govorila, s kakšnimi stroji smo delali in pod kakšnimi pogoji, pa poglej sedaj: novi delovni prostori, kvalitetni avtomatski stroji, lepi in solidno napravljeni izdelki, pa polno parkirišče pred tovarno. Ja, rečem, primerjava je skoraj nemogoča.«

Kovač se zamisli in pogleda v stružnico.

»In zaključek, Jože?«

»V glavnem sem zadovoljen, le nekaj me boli. Prehitro ljudje pozabljajo na preteklost, posebno na delo in vlogo nas, starejših članov kolektiva. Prepričan sem, da je bilo naše delo osnova, na kateri je današnji izšolani kader postavil solidno podjetje, kjer smo bili tako drug drugemu potrebni.«

Še bi lahko nadaljevala, saj je kronika kolektiva tesno povezana z osebnostjo Jožeta Kovača, kovača, ki je njegov član že četrt stoletja. Pogovor bova zaključila, ko bo slavil petdesetletnico življenja. Takrat pa mu bomo nazdravili, Kovač pa bo zapel tisto: Dekle, daj mi rož rdečih . . . , ki jo tako rad in lepo zapoje.

F. Mlakar

Prizadevamo si za dobro obveščanje

RAZGOVOR Z ODGOVORNIM UREDNIKOM GRADIŠČA

Tovariš **Ivan Urbas** je odgovorni urednik glasila delovne skupnosti gradbenega podjetja Gradišče Cerknica od začetka njegovega izhajanja do danes, je »duša« enega izmed treh časopisov kolektivov, ki v cerkniški občini redno izhajajo. Prav tako kot Glasilo Kovinoplastike in Brestov obzornik poskuša časopis Gradišče spremljati gospodarska in druga dogajanja v svoji delovni organizaciji, pa tudi v širši družbeni skupnosti.

Razgovor z njegovim urednikom je bil nadvse zanimiv, čeprav v malce nenavadnem okolju — v avtomobilu na skupni službeni poti. Zasnežena, skoraj pravljična pokrajina je bežala ob zaroselih oknih, pogovor je živo begal z ene na drugo temo, pa ga je bilo treba le nekako urediti v običajni časnikarski razgovor.

Bi za bralce Brestovega obzornika lahko nanizal nekaj osnovnih podatkov o vašem glasilu?

Naše glasilo redno izhaja od leta 1969. Povod za njegovo rojstvo je bila desetletnica podjetja, čeprav smo potrebo po njem čutili že dalj časa. Izdamo ga dvakrat na leto; trenutno pripravljamo šesto številko. Posamezna številka obsega 60 tipkanih strani, med katere vpletemo še okrog 20 fotografij. Njegova naklada je 600 izvodov; od tega jih okrog 200 razdelimo članom delovne skupnosti, preostale izvode pa razpošljemo sorodnim podjetjem, investitorjem, delovnim organizacijam v občini in drugim občanom.

Zdaj, ko poznamo njegovo »izkaznico«, prikaži njegovo rojstvo oziroma način urejanja!

Glasilo ureja uredniški odbor, ki je samoupravni organ in ki vsaj na papirju šteje sedem članov. Sestav se od začetka do danes še ni spreminjal. Seveda se trudimo, da bi krog sodelavcev čimbolj razširili in dosegli smo vsaj to, da v posamezni številki sodeluje okrog deset piscev. Uredniški odbor se pred izidom številke sestane dvakrat: prvič se dogovorimo za osnovno vsebinsko podobo, za težiščne sestavke ter določimo zadolžitve piscem in roke, drugič pa pregledamo zbrano gradivo in odločimo o objavi. Mimogrede: dela pri časopisu ne honoriramo.

Kakšno zamisel, kakšen temeljni cilj ste si z glasilom zastavili?

Osnovni namen našega glasila je seveda obveščati člane delovne skupnosti. Običajno izidemo v aprilu in novembru, se pravi na začetku in ob koncu gradbene sezone. To nam omogoča, da člane kolektiva seznanimo z letnim planom ter nato z zaključnim računom in z analizo celotnega gospodarjenja. Ker so naša gradbišča zelo raztresena in oddaljena, pišemo o delovnih uspehih posameznih gradbišč, tako da bi vse člane delovne skupnosti povezali v hotenju za skupnimi delovnimi uspehi.

Poleg tega obveščamo o pomembnejših investicijskih naložbah, o sklepih organov upravljanja, o delitvi sredstev stanovanjskega sklada, o delu sindikalne organizacije — načrtih, izletih, dopustih, o športnih dosežkih naših delavcev in podobnem.

Prav zaradi razdrobljenosti naših gradbišč je takšno obveščanje še posebej primerno in si ga delavci želijo.

Se ti zdi, da je takšno obveščanje — dvakrat letno — dovolj učinkovito?

Zavedamo se, da ni in razmišljali smo že, da bi izhajali štirikrat na leto. Vendar je to povezano z mnogimi težavami. V manjšem kolektivu, kot je naš, je težko nabrati dovolj zanimive in tehtne snovi, še teže pa je najti ljudi, ki bi pri časopisu zavzeto delali. Zato je težko krojiti neko uredniško politiko. Zavedamo se tudi, da bi morali naše glasilo vsebinsko obogatiti, poljudno pisati o novih tehnoloških dosežkih v gradbeništvu, o uresničevanju ustavnih dopolnil, o važnejših sklepih občinske skupščine, zlasti tistih, ki zadevajo našo dejavnost in še o marsičem. Sicer pa naše glasilo ni edina oblika obveščanja. Neposredno po sejah organov upravljanja seznanimo člane delovne skupnosti v obliki pismenih informacij z vsemi pomembnejšimi sklepi.

S kakšnimi težavami se srečuješ kot urednik; imaš pri tem delu tudi kaj osebnega zadoščenja?

Ker je krog sodelavcev ozek, pade večina dela name. Pri tem pa je največja težava pomanjkanje časa, saj moram vse to početi ob svojem rednem delu. Poleg tega nimamo svojega lektorja, korektorja in tehničnega urednika, pa si moramo pomagati z uslugami, ki nam jih nudijo pri Delavski enotnosti.

Resnično radost pa čutim ob izidu vsake številke, ko vidim sad svojega dela in slišim pohvale o obliki in vsebini glasila.

Ob koncu morda še tvoje kritično mnenje o Brestovem obzorniku?

Čeprav naj bi bil kritičen, moram reči, da mi je vaš časopis zelo všeč. Morda je malce preveč strokoven in tudi slog premalo poljuden, premalo prilagojen neposrednim proizvajalcem. Posebej pa mi ugaja vaša novoletna priloga, saj ste v njej kritično in zabavno spregovorili tudi o negativnih pojavih, česar si, recimo ljubljanska televizija ni upala.

B. Levec

TUDI LETOS BOMO OBDARILI ŽENE

Izvršni odbor sindikata v Tovarni pohištva Cerknica je na svoji 6. redni seji sklenil, da bomo tudi letos obdarili žene, ki so zaposlene v naši poslovni enoti in sicer ne glede, ali so dekleta ali matere. S skromnim darilom bi se jim radi oddolžili za vso njihovo prizadevnost. Zavedati se moramo, kako težko je njihovo breme, saj morajo delati doma kot gospodinje in kot matere, v tovarni pa zopet kot delavke, ki so enakopravne nam moškim. Tisti, ki jih spremlja pri delu, lahko temu samo pritrdi. Kot predsednik sindikata čutim dolžnost, da jim ob njihovem prazniku iskreno čestitam. Čestitki se pridružuje celotni odbor sindikata in vsi zaposleni v Tovarni pohištva Cerknica.

V. Šubic

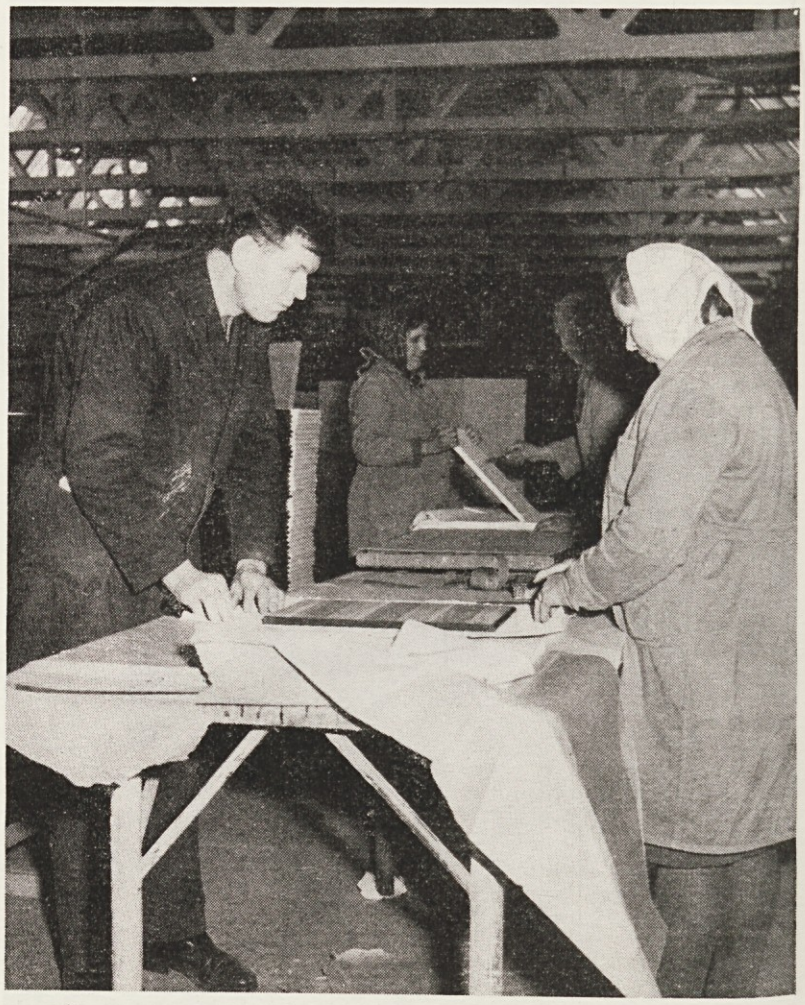

Pri zavijanju elementov pohištva v Tovarni pohištva Cerknica, že sedemnajst let zelo uspešno dela slepi Jože Primšar

Predstavljamo nekaj naših sodelavk

Verjetno ne veste vsi, da je med vsemi zaposlenimi na Brestu skoraj polovica deklet in žena — okrog 880 jih je. Že ta podatek pove, da je poslovna uspešnost v marsičem odvisna prav od naših delavk. Če k temu dodamo še njihovo delo doma, v gospodinjstvu, pri vzgoji, si laho zamislimo, koliko požrtvovalnosti in samoodpovedovanja je potrebnega, da lahko vse to opravljajo in zmorejo. Poleg tega pa mnoge med njimi delujejo tudi v različnih družbenopolitičnih organizacijah in organih upravljanja. Ob njihovem prazniku — Dnevu žena — bi jih radi predstavili prav vse; razumljivo, da to ni mogoče, pa smo bolj po naključju odbrali samo nekaj izmed njih. Z nekaterimi smo pokramljali, nekatere lahko predstavimo bolj skopo; vse pa so bile skromne in so težko spregovorile, zlasti o sebi.

Alojzija GRBEC, delavka v Tovarni pohištva Cerknica. V tej poslovni enoti je zaposlena že šestnajst let. Vsa ta leta dela pri tračni brusilki. Z delom je zelo zadovoljna. Je pri-

zadevna, saj normo redno dosega, večkrat pa jo tudi presega. Po delu v tovarni jo čaka doma še veliko dela, saj ima doma poleg moža še sinčka, starega pet let in hčerko, staro dest let.

Joža MEDEN, šef računske službe v Skupnih strokovnih službah. Na Brestu je zaposlena že štiriindvajset

let in vseskozi dela v računski službi. Na vprašanje, kako ji uspe uskladiti delo v službi in delo doma, je povedala:

»Ne morem si zamisliti, da bi morala pustiti službo in ostati doma samo kot gospodinja in mati svojim otrokom. Priznati moram, da so bili otroci večkrat prikrajšani za mnoge stvari, ker se jim nisem posvetila tako, kot bi se jim kot mati morala. Vendar me mož in otroci razumejo in upoštevajo moje delo v službi. Delati je pač treba še ob večerih in pa ob nedeljah, na pomoč pa mi priskočijo tudi ostali člani družine.«

Na vprašanje, ali se zaposlene žene dovolj vključujejo v organe upravljanja, pa je rekla: »Menim, da se premalo vključujejo. Prav gotovo so preveč zaposlene, pa tudi zanimanja za to je premalo. Sama sem v nekem organu upravljanja nekoč objektivno soodločala, pa je bila takoj osebna zamera. In tako si nakoplješ še dodatne in nepotrebne skrbi.«

Marija ZALAR, delavka v Tovarni pohištva Martinjak. V tovarni je zaposlena že enajst let, vozi pa se iz

Nove vasi. Je poročena in ima dva otroka. Sodelavci so jo izvolili v upravni odbor sindikata te poslovne enote. Na vprašanja, česa se ob svojem delu v tej poslovni enoti najraje spominja, je povedala: »Najraje se spominjam časov, ko je bilo v vseh oddelkih mnogo dela in smo dobro zaslužili. Želim si, da bi tudi v prihodnje vsak član kolektiva dobro in vestno opravljal svoje delo.«

Marija BELL, administratorka v tajništvu Tovarne pohištva Martinjak. Na Brestu je zaposlena že od leta 1953. Je poročena in ima dva otroka. Sodeluje v organizaciji civilne zaščite, kjer je vodja sanitetne službe. V organih upravljanja sodeluje kot stalna zapisnikarica vseh komisij in poslovnega sveta in tako lahko redno spremlja samoupravna dogajanja v tej poslovni enoti. Ko smo jo vprašali, česa se iz dolgoletnega službovanja na Brestu najraje spominja, je povedala: »Moj najlepši spomin na Brest sega v leto 1954. Tedaj smo po dolgem trpljenju in garanju pri obnovi pogorele tovarne znova začeli delati v obnovljenih proizvodnih prostorih. Danes želim, da bi bilo v našem podjetju več ustvarjalnega sodelovanja in več iskrenih in tovariških odnosov.«

Malka SUŠAN, delavka v krojilnici Tovarne lesnih izdelkov Stari trg. Na Brestu je zaposlena že od leta

1952. Je poročena in ima dva otroka. Njen mož, sin in ona delajo skupaj v krojilnici.

Marija MLAKAR, delavka v Tovarni pohištva Stari trg. V tej poslovni enoti je zaposlena od leta 1964. Je poročena in ima dva otroka in seveda dosti dela doma. Poleg svo-

jega rednega dela deluje tudi v sindikatu, saj je v odboru sindikalne podružnice, v odboru Rdečega križa, kot nekdanja aktivistka pa deluje tudi v organizaciji Zveze borcev.

Ana TURK, delavka v embalirnici Tovarne pohištva Martinjak. S svojim delom je zadovoljna in jo veseli. Je poročena in ima tri otroke. Deluje v organizaciji civilne zaščite. Na vprašanje, kaj meni o delu organov upravljanja, je rekla: »Organom upravljanja predlagam, da bi poskrbeli za to, da bi vsi člani delovne skupnosti doslednenje izpolnjevali njihove sklepe. Mislim tudi, da bi morala določila o delovni disciplini in dolžnostih v enaki meri veljati za vse člane delovne skupnosti.«

Marija MAHNIČ. Na Brestu je zaposlena od leta 1954. Dela na delovnem mestu kot visokoturni nadmizni rezkar. S svojim delovnim mestom je zadovoljna. Je poročena in ima dva otroka.

Naš bežni, žal preveč površni obisk (znamenje sodobnega časa) je bil končan. O marsičem bi se še lahko pogovarjali, pa je marsikaj ostalo nedorečeno... Pa vendar je iz vseh skopih besed in podatkov čutiti eno: kljub veliki preobremenjenosti z delom v podjetju in doma te skromne žene prizadeto čutijo s prizadevanji vsega kolektiva za čim boljši danes in jutri. In za to smo jim ob njihovem prazniku dolžni še večje priznanje...

Priredila J. Kovšca in B. Levec

OBVESTILO

Naše gasilsko društvo bo letos praznovalo 25. obletnico svojega dela. Ta jubilej nameravamo proslaviti z gasilsko parado, s tekmovanjem gasilcev BRESTA, NOVOLESA, MARLESA, MEBLA in STOLA, s podelitvijo priznanj in odlikovanj najbolj prizadevnim gasilcem in z razvitjem svojega gasilskega prapora. Denar za njegovo nabavo nam je pred kratkim zagotovil koordinacijski odbor sindikata, za kar se najlepše zahvaljujemo.

Razvitje prapora je obenem priložnost za vse člane kolektiva, da društvo moralno in gmotno podpre. Drog vsakega gasilskega prapora je namreč obit s pozlačenimi in poniklanimi žebljički, ki imajo obliko lipovega lista in velikost kovanca za 20 par. Tak žebljiček lahko naroči vsak, ki je pripravljen poravnati njegovo lastno ceno, povečano za prispevek društvu. Skupna cena za posamezni žebljiček znaša:

— pozlačen žebljiček 50 N din,
— poniklan žebljiček 35 N din.

Kdor ta žebljiček naroči in plača, daruje društvu okrog 10 N din (razlika med njegovo nabavno in prodajno ceno). Zato ga imamo za človeka, ki zna ceniti naše nesebično delo. Ob prireditvi se mu bomo za to še posebej zahvalili, razen tega bo njegovo ime vgravirano na kupljenem žebljičku, da bodo za to vedeli tudi poznejši rodovi gasilcev.

Prispevek za nabavo pozlačenih in poniklanih žebljičkov bodo zbirali: Polde Kos, Stane Kos, Alojz Mramor, Franc Dragolič, Stane Caserman, Vinko Žnidaršič in Ivan Debevc do 20. marca. Vsem delavcem, ki bodo tako pokazali svoje razumevanje do našega društva, se v naprej najlepše zahvaljujemo.

Upravni odbor

Kdo, kaj, kako v mladinskem aktivu?

5. februarja letos je bila letna konferenca mladinskega aktiva v Tovarni pohištva Cerknica Udeležba je bila precejšnja; z večjim zanimanjem za delo v mladinskem aktivu pa bi bila lahko še večja. Kot gostje so sodelovali predstavniki različnih političnih organizacij in organov upravljanja. Žal na konferenco nista prišla glavni direktor in direktor Tovarne pohištva Cerknica.

S pozdravnim govorom je predsednica mladinskega aktiva tovarišica Marta Česnik pričela letno konferenco.

Sledilo je poročilo predsednika in tajnika, ki ga je tudi posredovala Marta Česnik. Zgoščeno je opisala delo aktiva od 22. marca 1971 dalje. Delo se je v tem obdobju največ nanašalo na program »Akcija 75«. Namen te akcije je bil izobraziti mladino in jo vpeljali v delovno organizacijo. Delo je uspelo, za kar smo dobili priznanje od republiške konference. Delo pa je po tej akciji nekoliko zamrlo, ker je bilo novo vodstvo neizkušeno.

Akcija »LAČNI OTROK« je končno stekla in upamo, da bomo nabrali čimveč prispevkov. Program aktiva pa se je nanašal tudi na športna tekmovanja in pa na nekaj mladinskih plesov.

V razpravi po poročilu je bilo največ govora o prostih urah predsednika aktiva in o sprejemanju mladih v Zvezo komunistov. Vemo, da je delo predsednika zelo raznoliko. Obiskovati mora sestanke, različne seminarje, biti pa mora tudi nenehno povezan s člani aktiva, zato je nujno potrebno, da se mu prizna ena ura dnevno med službo oziroma šest ur na teden.

Kljub velikemu številu mladine v naši delovni organizaciji je le nekaj članov Zveze komunistov. O tem vprašanju je spregovoril sekretar sveta Zveze komunistov tovariš Praprotnik. Poudaril je, da so temu kriva največ notranja trenja v Zvezi komunistov, da pa upa, da bodo v prihodnje temu posvetili več pozornosti.

Za slabo delo mladinskega aktiva je mogoče krivo tudi to, da nismo imeli ustreznega prostora. Kljub temu, da je bila stara menza namenjena za kulturno športne prireditve, so nam jo vzeli in jo napolnili s pol razbitimi pohištvenimi elementi.

Seja novoizvoljenega odbora mladinskega aktiva je bila 11. februarja. Izvolili smo novo predsedstvo. Za predsednika je bil izvoljen Ivan Najger, delavec v II. strojni, za tajnika Breda Turšič, učenka 3. letnika TSŠ — Cerknica, za blagajnika pa Dragica Klemen, delavka v I. strojni.

Na seji je bil potrjen program dela aktiva za letošnje obdobje. Največ pozornosti po potrebno posvetiti izobraževanju mladine v delovni organizaciji. Od splošnega sektorja je treba dobiti čimveč pravilnikov in jih razdeliti članom mladinskega aktiva. Dolžnost članov aktiva pa je, da te pravilnike dobro preštudirajo in posredujejo vodstvu aktiva, če teh pravilnikov kje ne upoštevajo in kaj je potrebno spremeniti. Vodstvo aktiva pa se zavezuje, da bo o tem poročalo odgovornim organom v delovni organizaciji. Še vedno se namreč zgodi, da posamezni delovodje določajo mladoletne člane kolektiva za nočno delo, pravilnik o urejanju medsebojnih delovnih razmerij pa to prepoveduje. V prihodnje moramo organizirati več problemskih konferenc o proizvodnji, o izobraževanju mladine, o statusu učencev v gospodarstvu. Organizirati moramo tudi pripravljalni tečaj za predlagane člane v organe upravljanja in Zvezo komunistov. Doseči moramo tudi spremembo pravilnika o tehničnih izboljšavah.

Naloga vodstva aktiva je tudi, da organizira športni klub »Brest«, ki bo skrbel za šport in rekreacijo vseh članov aktiva. Kot nam je znano, bo letos v Cerknici lesariada. Če bo pripravljalni odbor zahteval od nas pomoč, je nujno, da smo o tem vnaprej obveščeni. Poudarjamo, da ni tako samo z lesariado, ampak je tako tudi z ostalimi organi upravljanja, Zvezo komunistov in sindikatom. Mladinski aktiv

Konec na 6. strani

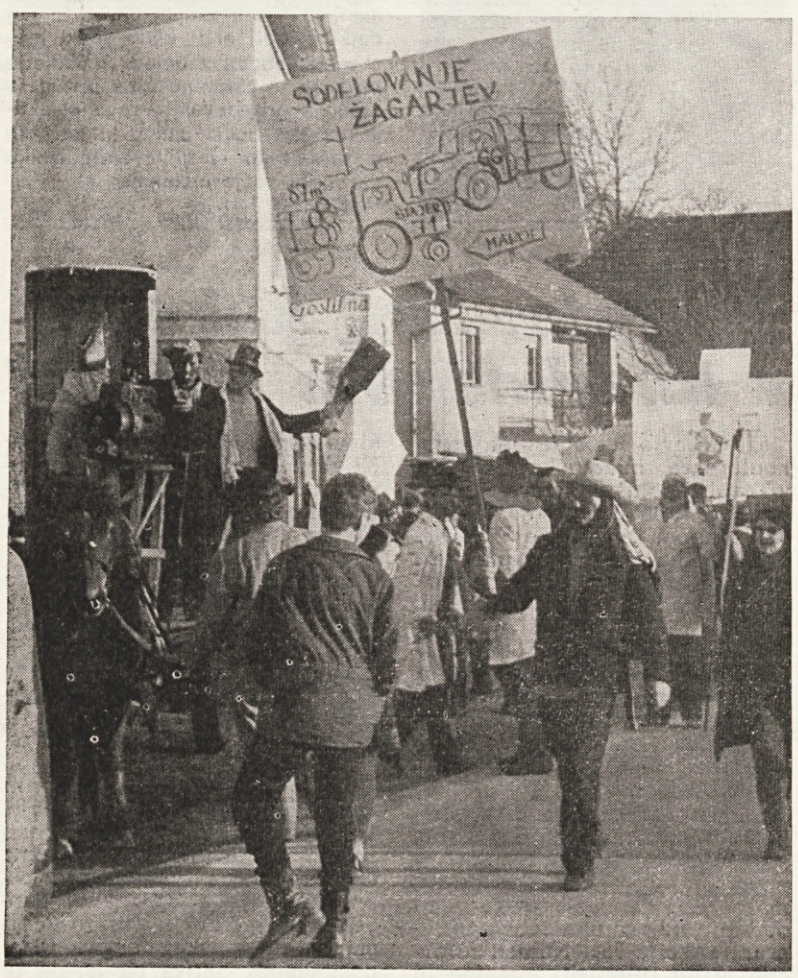

Od »nesrečnega« pusta »Krištofa« se je tisega lepega sončnega dne poslovila velikanska množica Cerkničanov in drugih neutolažljivih firbcev. Organizatorji so se letos spet trudili, toda spet se niso mogli organizirati tako, kot bi želeli. Kulturniških organizacij in društev ni bilo poleg, manjkala so gostinska podjetja, šole...
Eno pa je, trmasti so ti fantje — in zato jim damo prav — tradicijo ohranjajo
Z malo dobre volje in z manjšimi sredstvi bi imela Cerknica prvorazredno turistično atrakcijo

O utrujenosti

Utrujenost nedvomno zmanjšuje proizvodnjo in tudi sicer negativno vpliva na odnos delavca do dela, katerega opravlja. Je pa utrujenost normalen pojav v delovanju vsake žive celice, posebno še mišične.

Utrujenost je odvisna od intenzitete (slaba, srednja, močna), ekstenzitete (difuzna, lokalna) in kvalitete (telesna, duševna) ter je akutna in kronična.

Zato je proučevanje mehanizma utrujenosti bistven pogoj, kako utrujenost preprečiti ali vsaj zmanjšati.

Definicija utrujenosti je zelo težka, saj jo različni strokovnjaki različno pojmujejo in razlagajo. So tudi različni kriteriji za manjše utrujenosti. Glavni kriteriji pa naj bi bili:

1. zmanjšanje delovnega učinka,
2. spremembe v fizioloških funkcijah in kemične spremembe notranjega okolja,
3. subjektivni občutek utrujenosti.

Pri vrednotenju teh kriterijev v normalnih pogojih človeškega dela le-te ne morejo služiti kot objektivno merilo utrujenosti.

Tudi samo po subjektivnih občutkih ne moremo niti približno vrednotiti (meriti) stopnje utrujenosti.

Vse to torej kaže, da vse tisto, kar imenujemo utrujenost, ni enotna kategorija, ampak skupek različnih, med seboj bolj ali manj neodvisnih pojavov, ki se ločijo po vrsti dela, od razmer, v katerih se delo opravlja in od posebnosti tistega, ki delo opravlja.

Glede na vrsto utrujenosti razlikujemo duševno in telesno utrujenost.

Pri telesni utrujenosti pa poznamo še dve podvrsti.

Če je delo precej intenzivno, na primer pri nekaterih vrstah športa, ko je delo omejeno samo na nekatere skupine mišic, lahko pride do utrujenosti in celo do izčrpanja, to je stanja, ko se niti z največjim naporom ne morejo krčiti prej omenjene mišične skupine.

Druga podvrsta telesne utrujenosti je stanje, ki se pojavlja v drugem delu delovnega obdobja; le-ta je difuzna.

Pri duševni utrujenosti je važen posebno tisti moment, ki je močno čustveno obarvan. Ta vrsta utrujenosti se pojavlja pri ljudeh, ki delajo zelo odgovorna (nevarna) dela. Če se ta vrsta utrujenosti pogosto ponavlja, si ljudje težko opomorejo in lahko pride do različnih psihomotoričnih obolenj.

Duševna utrujenost pa je posledica intenzivnega in dolgotrajnega dela in se lahko kaže v različnih oblikah.

Objektivni znaki utrujenosti.

V glavnem se kaže objektivna utrujenost v zmanjšanju delovne sposobnosti.

Na podlagi merjenj je delovni učinek na koncu osemurnega dela za približno 5 do 6 odstotkov manjši, kot je bil na najvišji stopnji. Posebno velja to za težko fizično delo. Pri lažjem fizičnem delu je padec delovnega učinka znatno manjši, lahko pa tudi povsem zastane. Tu je v glavnem bolj prizadeta kvantiteta od kvalitete. Le-to pa je zelo težko meriti. Predvsem se to kaže v porastu števila napak. Na žalost pa do danes še niso našli poizkusa, ki bi lahko služil kot zanesljiv in občutljiv test utrujenosti. Je pa treba upoštevati — pri ugotavljanju števila napak pri delavcu — vse spremembe, ki lahko nastanejo pri strojih, težave pri dovozu materiala, prisilne prekinitve dela in vse druge momente, za katere delavec ni odgovoren.

Kot naslednje objektivno znamenje utrujenosti nam lahko služijo spontane prekinitve dela (odmor), katerih se poslužuje hote oziroma nehote delavec med delom. Takšne prekinitve predstavljajo aktivno obrambo pred čezmerno utrujenostjo in izčrpanostjo.

Čim bolj je delavčevo delo naporno, tem večje je trajanje premorov. Včasih to znese celo 25 odstotkov skupnega dela.

Tudi pri duševnem, posebno bolj napornem delu, pride do kratkotrajnih prisilnih prekinitev. V tem času delavec preprosto ni več sposoben, da bi mislil na svoje delo. Zato je število teh prekinitev merilo napornosti duševnega dela. Čim več je teh premorov, tem manjše je osredotočenje na prihodnje duševno delo. Včasih postane človek pri vse pogostejših takšnih prekinitvah čustveno napet. Kot merilo utrujenosti pa nam služi število prekinitev le, če je delo kolikor toliko enako.

Tudi pri fizičnem delu je veliko število in dalj časa trajajočih premorov v delovnem dnevu objektivno znamenje preobremenjenosti delavca in opozarjajo, da se utrujenost začenja. To je namreč važno zato, da nas opozori, da bi bil umesten krajši premor.

Objektivni znak utrujenosti je tudi sprememba v hitrosti in kvaliteti dela.

Kadar je namreč delavec spočit in svež, je njegova proizvodnost v časovni enoti enakomerna, medtem ko pride pri utrujenosti delavca do neenakomernega zmanjševanja in povečevanja delovnega ritma. Da pa mi sploh lahko vemo, kdaj do tega pride, je najbolje, če registriramo delovni učinek v krajših časovnih razmakih, ne pa samo vsako uro.

Utrujenost se kdaj pa kdaj pokaže tudi v spremembi funkcije različnih organov. Če hočemo namreč obdržati tempo dela tudi takrat, kadar smo utrujeni, porabimo za isto delo več energije, kot smo jo porabili, ko smo bili spočiti. Pri velikem telesnem naporu se odražajo spremembe tudi v krvi in vodi, pa tudi dihanje in bitje srca je hitrejše. Krvni sladkor ob takšnih priložnostih pade pod normalo. Tudi preiskava vode po težkem delu nas lahko zavede, da je človek bolan, če ne upoštevamo teh momentov.

Končno pride — kadar smo utrujeni — tudi do motnje v psihomotorni spretnosti, to se kaže v slabši usklajenosti gibov. Pojavljajo se čezmerni gibi, drhtenje in podobno. Delavec postaja negotov v delu, ne znajde se več tako kot sicer, postane nepazljiv, kar pogojuje nastanek poklicnih nezgod.

Subjektivni znaki utrujenosti pa se ne kažejo samo v padcu delovnega učinka, ampak tudi v motivaciji za delo, kar lahko pripelje do prekinitve dela in tudi do trajne spremembe delavčevega odnosa do dela.

Kadar smo utrujeni, se zmanjša tudi sposobnost pridobivanja in zadrževanja novih vtisov.

Še prav posebno pa utrujenost vpliva na čustveni svet, saj je delavec pod vplivom utrujenosti čustveno bolj labilen, postane bolj razdražljiv in vznemirljiv in zato pride človek laže v konflikt s svojo okolico.

Tudi pri čutilih se kaže utrujenost; na primer ostrina vida slabi, tudi prilagajanje gledanja na daljavo in bližino slabi, teže se prilagodimo tudi na temo, zmanjša se vidno polje. Pri sluhu se pokaže preobčutljivost na sicer normalne zvočne dražljaje.

Najbolj kritičen čas za utrujenost je okrog treh ter med štirinajsto in petnajsto uro; takrat čuti človek največjo depresijo.

Dr. A. Šmalc

KDO, KAJ, KAKO V MLADINSKEM AKTIVU?

Nadaljevanje s 5. strani

zahteva, da vsi organi upravljanja redno vabijo predstavnika mladinskega aktiva na svoje sestanke, ker bomo lahko program dela realizirali le s tesnim sodelovanjem, posebno z Zvezo komunistov in sindikatom.

Vodstvo mladinskega aktiva poziva vse po srcu mlade, naj v čim večjem številu sodelujejo pri uresničevanju programa, naj čimveč berejo o delovanju mladine in nastopajo z novimi idejami v svojem aktivu.

Informativni biro

Program sindikata v Tovarni ivernih plošč

Odbor sindikata v Tovarni ivernih plošč je na svoji zadnji seji sestavil in sprejel akcijski program za čas svoje mandatne dobe.

Najprej so člani odbora zahtevali, naj se odbor sestaja po potrebi in razpravlja o aktualnih vprašanjih poslovne enote. Tudi vodilni delavci podjetja naj bodo prisotni na sejah, če je to v interesu sindikata. Mnenja in predloge odbora sindikata je treba bolj upoštevati in izpolnjevati.

Znano je, da se republiški odbor sindikata zavzema za najnižjo sebni dohodek, ki ne sme biti nižji od 1.000 dinarjev. Tudi naš odbor zahteva takšen najnižji osebni dohodek v naši poslovni enoti in sicer osnovni osebni dohodek, brez različnih dodatkov, na primer za nočno delo, neprekinjeno delo in podobno.

Znova je treba opraviti meritve zdravju škodljivih snovi, kot so plin, ropot, prah, para. Vse to je že bilo merjeno, vendar odbor meni, da meritve ne morejo biti natančne, ker se je dogajalo, da so bile opravljene v času, ko tovarna ni obratovala. Zato je treba to opraviti znova — ob polnem obratovanju tovarne. Vsa delovna mesta, na katerih so ti, zdravju škodljivi elementi, je treba znova proučiti in storiti vse za odstranjevanje le-teh in izboljšanje delovnih pogojev. So sicer težave, ki so stare kot tovarna, nikjer pa ne piše, da jih ne bi bilo mogoče vsaj omiliti, če že ne povsem odpraviti. Tovarna sama, pa tudi njena neposredna okolica sta potrebni ureditve in sprotnega odstranjevanja odpadnega materiala.

Naša poslovna enota ima tudi težave v zvezi s prehrano v delavski restavraciji. Tega, da ob nedeljah ni bilo toplega obroka, smo že kar navajeni. Ne zdi pa se nam prav, da tudi ob sobotah, ko v Tovarni pohištva Cerknica ne delajo, ni toplega obroka, medtem ko je lahko le-ta bil za Tovarno pohištva tudi za nočno izmeno. Prav tako so nesorazmerja pri plačilu posameznega obroka. Sindikat zahteva, da se to uskladi v vseh poslovnih enotah.

Težki delovni pogoji so gotovo eden izmed poglavitnih vzrokov za veliko fluktuacijo kadrov v naši tovarni. Zato naj bi po možnosti spet uvedli dodatek na stalnost. Pri tem se dogaja, da oboleli delavci, ki morajo zapustiti delovno mesto v Iverki, niso preveč zaželeni v drugih poslovnih enotah. Zato ob premestitvi na druga delovna mesta zahtevamo popolno enakopravnost z drugimi delavci podjetja.

Članom naše delovne skupnosti se ob smrti njihovih najožjih svojcev podari venec oziroma, če je potrebno, tudi finančno pomaga.

Tudi pri nas bi morali storiti vse za odpravljanje socialnih razlik in neupravičenega bogatenja.

Uvedli naj bi merilo odgovornosti za vsa delovna mesta na Brestu. Vsi organi upravljanja naj se pogosteje sestajajo, obravnavajo in uspešno rešujejo pereča vprašanja podjetja.

F. Mulec

Kako je z vodovodom?

Kot je znano, smo pričeli obnovo vodovoda in z zbiranjem sredstev za njo leta 1970. Torej je leto 1972 tretje leto zbiranja sredstev na osnovi samoprispevka od petih let, za kolikor časa je bil prispevek razpisan.

Po propozicijah bi morali na osnovi samoprispevka zbrati naslednja sredstva:

300 milijonov starih dinarjev iz samoprispevka,

100 milijonov starih dinarjev iz prispevka gospodarstva in proračuna,

300 milijonov starih dinarjev bi morali zagotoviti bančnih kreditov.

Po prvotnem predračunu bi obnova glavne trase stala 700 milijonov starih dinarjev, glede na podražitve, ki so v tem času nastale in zaradi razširitve programa pa bo znesek 700 milijonov mnogo premajhen. Občutne podražitve so nastale že v letu 1971, ko je bila prva devalvacija dinarja, pričakujemo pa, da bosta druga devalvacija in revalvacija drugih valu imeli velik vpliv na podražitev tudi v letu 1972 in v prihodnje. Znesek 700 milijonov dinarjev torej ni več realen, ampak se bo krepko povišal nad predračunsko vsoto.

Poleg tega je bila v program zajeta sama zamenjava glavnega vodovodnega omrežja, brez stranskih vodov po naseljih in priključkov k posameznim odjemalcem.

Gradbeni odbor se je odločil, da je treba vzporedno z obnovo glavne trase obnoviti tudi omrežje po naseljih, ker bi samo obnova glavne trase dala le polovične rezultate. Prav tako je gradbeni odbor sklenil, da bo stroške priključkov vključil v stroške obnove, čeprav bi jih lahko zaračunali porabnikom.

To je le nekaj vprašanj in težav, s katerimi se je srečeval gradbeni odbor v tem dveletnem obdobju.

ZBIRANJE SREDSTEV

Znano je, da se sredstva zbirajo na različne načine:

1. od osebnega dohodka iz delovnega razmerja zaposlenih, ki stanujejo v naseljih, ki se oskrbujejo z vodo iz tega vodovoda;
2. od prispevkov od pokojnin pod enakimi pogoji kot pod točko 1;
3. prispevek od potrošnega kubičnega metra vode;
4. od katastrskega dohodka;
5. prispevek gospodarstva;
6. prispevek proračuna.

Iz vseh teh virov smo v dveh letih zbrali naslednja sredstva:

iz oseb. doh. zaposl.	893.900 din
iz prispevka od pok.	155.070 din
od porabljene vode	300.000 din
iz katast. dohodka	93.480 din
iz prispevka gosp.	186.740 din
iz proračuna	—
zbra. sred. 31/12-71	1.629.190 din

Poleg teh zbranih sredstev iz samoprispevka je Komunalno-stanovanjsko podjetje dobilo tudi 100 milijonov dinarjev kredita od Ljubljanske banke. Torej je vseh sredstev, do sedaj zbranih za obnovo vodovoda 2.630.000 dinarjev.

TROŠENJE SREDSTEV

Po programu obnove vodovoda bi morali do konca leta 1971 položiti 10.500 tm novega vodovodnega cevovoda in omrežja. Dejansko pa je bilo položenega 13.300 tm novega vodovoda. Za ta dela je bilo v letu 1970 porabljenih 690.000 dinarjev in sicer za omrežje v Cerknici 49,6 milijona S din, na Rakeku (Dovcu) 7 milijonov S din in projekti (načrti) 12,5 milijona S din. V letu 1971 pa za 253 milijonov S din trasa Cerknica, Rakek, Unec in Ivanje selo.

Skupaj je bilo torej opravljenih del za 322 milijonov starih dinarjev.

Od te vsote je do konca meseca januarja 1972 poravnanega 262 milijonov S din, ostaja torej še dolg v višini 60 milijonov S din.

Dolg bomo poravnali tako, da bomo izterjali zaostale zneske, ki ki bi jih moralo povrniti gospodarstvo v znesku 20 milijonov S din za leto 1971 in v enakem znesku za leto 1972 ter 15 milijonov S din proračunskih sredstev za dobo treh let, ker proračun kljub zvezi ni dal še niti dinarja.

Razliko bomo pač pokrili iz prispevkov občanov.

PROGRAM DELA ZA LETO 1972

Za leto 1972 je predvideno, da bodo končali traso Cerknica—Rakek in začeli pri delih na trasi zajetje (Podslivnica)—Cerknica. Ta dela bodo predvidoma stala okrog 350 milijonov S din. Ker toliko sredstev ne bo na voljo, bo treba dela na tej trasi podaljšati še v leto 1973. V tem času pa bi se zbralo toliko sredstev, da bi bilo to mogoče opraviti.

Finančna konstrukcija financiranja tega projekta bi bila naslednja:

— kredit Ljubljanske banke, že odobren, 60 milijonov S din,
— kredit, dobljen iz drugih virov 130 milijonov S din,
— samoprispevek za leto 1972 in 1973 okrog 160 milijonov S din.

Skupaj torej 350 milijonov S din, kar se ujema s predračunsko vsoto.

Na koncu naj omenim in dam polno priznanje vsem brebivalcem, gospodarstvenikom in ostalim, ki kakor koli sodelujejo in pomagajo pri obnovi vodovoda.

Gradbeni odbor pričakuje, da bo takega razumevanja deležen tudi v prihodnje, do konca obnove.

Posebno priznanje moramo izreči Komunalno-stanovanjskemu podjetju in njenemu direktorju Torniču, ki se je res zavzel, da so dela stekla kolikor toliko zadovoljivo in da so »vrata odprta« tudi za delo v letošnjem in prihodnjem letu.

T. Kebe

Turistični obeti v letu 1972

Zadnja leta smo bili navajeni zelo optimistično razglabljati o turizmu in gostinstvu naj si bo v okviru Jugoslavije ali Slovenije,pa tudi v občini Cerknica. Nekatera od teh optimističnih pričakovanj so se seveda uresničila — predvsem, če govorimo za Jugoslavijo in za devizni priliv, ki je bil po neuradnih podatkih za leto 1971 okrog 360 milijonov dolarjev. Lahko smo zadovoljni z rezultati v Sloveniji (še posebno glede novih gostinsko-turističnih kapacitet), še najmanj pozitivnih in konkretnih rezultatov pa lahko ugotovimo v občini Cerknica.

Samo bežen pogled na razmere v gostinstvu in turizmu nam pokaže skoraj zaskrbljujoče stanje. V letu 1971 se v izboljšanju gostinskih kapacitet in celotne turistične ponudbe ni zgodilo nič omembe vrednega. Odprto je bilo le novo gostišče v Ložu. Lahko ugotovimo le stagnacijo gostinstva. Stagnacijo v gostinstvu je treba oceniti iz več vidikov: ne povečanje gostinskih kapacitet, ponudba v sedanjih gostinskih obratih se ni izboljšala niti po kvaliteti niti po izbiri, videz lokalov in inventarja je že pod vprašanjem uporabnosti. Postelj za prenočišča gostov je skoraj manj kot pred letom dni in tako naprej. Promet v preteklem letu se ni bistveno povečal, če upoštevamo okrog 20 odstotkov povečanja cen v preteklem letu. To velja za oba sektorja, čeprav je bil promet v družbenem sektorju le nekoliko večji kot v zasebnem.

In kaj se nam obeta letos?

V Starem trgu bo še pred poletjem Kmetijska zadruga Cerknica odprla nov lokal — restavracijo — s tremi gostinskimi sobami (60 sedežev), 50 vrstnih sedežev in v točilnici 20 stojišč. V tem lokalu bo tudi kuhinja s toplo hrano. Ta lokal je za Loško dolino več kot samo potreben, saj je sedanje stanje gostinstva najbolj na psu prav v Loški dolini. V kratkem bodo gotovi tudi načrti za turistični kompleks Grad Snežnik z okolico, čeprav za izgradnjo gostinsko turističnih objektov še ni jasno, kdo bo gradil in investiral.

Na Bloški planoti pa se nam (morda) obetajo boljši časi. Poleg že tolikokrat programirane rekonstrukcije oziroma asfaltiranja ceste od Bloške police do Nove vasi oziroma Boncarja se kaže pripravljenost za financiranje vlečnice. Vlečnico bo financiral GRAMEX — NOVOLIT. Sedaj je samo vprašanje, kam jo postaviti, da bo funkcijo lahko najbolje opravljala, vprašanje je, kdo jo bo upravljal. So še nekatere druge stvari, ki pa bodo morda do takrat, ko bomo to brali, že razčiščene. Morda nam bo vlečnica na Blokah odprla bolj pogumne korake za vrednotenje zimskega turizma — še posebej bloškega. Sicer pa na Bloški planoti — kot kaže — še ne pričakujemo kakšnega bolj solidnega gostinskega lokala, saj je Kmetijski zadrugi Cerknica zmanjkalo sape (denarja), da bi uredila že začeti lokal v Novi vasi. V sedanjih lokalih se kaj bistvenega ne bo premaknilo, razen manjših izboljšav.

Bloško jezero naj bi letos dobilo bolj urejeno podobo, opravljenih pa je že nekaj zemeljskih posegov za ureditev. Počitniško naselje ob Bloškem jezeru bo letos štelo že okrog trideset počitniških hišic Kaže tudi, da bo podjetje GRAMEX zgradilo večji počitniški objekt za svoje delavce, ki naj bi si tu nabirali novih moči.

Za območje Cajnarjev sedaj izdelujejo študijo o možnostih za zajetje vode, da bi ustvarili umetno jezero, ki naj bi bila osnova za razvoj turizma. Po dosedanjih ugotovitvah bo to najbrž nekoliko problematično iz več vidikov, predvsem pa dejstvo, da z manjšimi umetnimi jezeri ne bomo povsod ustvarili glavnih pogojev za razvoj turizma. Perspektivno pa je takšno zajetje dvomljivo tudi zaradi pomanjkanja izvirov za pitno vodo na našem kraškem območju.

V cerkniški dolini se na področju gostinstva letos ne obeta nič posebnega. Zasebni sektor gostinstva bo naredil le manjše preureditve, družbeni sektor gostinstva pa predvideva preureditev gostilne Peščenek v Cerknici. Avtomatsko kegljišče z bifejem, ki ga sedaj urejajo, bo, kot kaže, še največja pridobitev. Veliko zanimanje je tudi za postavitev vlečnice (žičnice) na Slivnici. Pobudo za to dajejo delovni kolektivi Gozdni obrat Cerknica, Komunalno stanovanjsko podjetje Cerknica, Gradišče Cerknica, Škocjan Rakek in Občinski sindikalni svet Cerknica — predvsem zaradi rekreacije delavcev.

Kot najpomembnejše vprašanje se ob teh razmišljanjih o letošnjih naložbah v gostinstvo pojavlja že kričeč problem solidnega gostinskega objekta v Cerknici. Cerknica je letos z gostinstvom relativno na slabšem, kot pa je bila pred petimi leti. Potrebe pa rastejo in to domačih gostov, da o poslovnih in prehodnih turistih sploh ne govorimo. Toda del odgovora na to vprašanje nam bo dal še tale podatek:

Mnajši hotel tretje kategorije stane okrog 500 starih milijonov dinarjev, celotno vlaganje letos v gostinstvo v naši občini pa bo okrog 250 milijonov starih dinarjev, in sicer družbeni sektor 210 milijonov, zasebni pa 40 starih milijonov dinarjev.

T. Kraševec

Knjižica o mladinskih raziskovalnih taborih

Mladinski raziskovalni tabori so postali priljubljena in priznana prireditev, ki ni samo privlačna in poučna za mladino, ampak koristna tudi za strokovnjake. To dokazuje tudi knjižica o raziskovalnih taborih v letu 1970. Menda je vsakomur znano, da so bili v Cerknici že trije takšni tabori, česar doslej ni dosegel noben drug kraj v Sloveniji.

Knjižica je razdeljena na štiri dele. Prvi je posvečen taboru v Cerknici, drugi taboru v Piranu, tretji taboru v Izlakah, v četrtem delu pa mladinci poročajo o svojih vtisih ob srečanju z uglednimi umetniki, med drugimi tudi z Lojzetom Perkom.

Za bralce Brestovega obzornika je seveda najbolj zanimiv prvi del. V njem je poleg podrobnega programa deset prispevkov, ki so jih pisali ugledni strokovnjaki. Ti so namreč obdelali gradivo, ki so ga mladinci zbrali na taboru. To gradivo so izpopolnili z rezultati še drugih raziskav in tako so nastale kvalitetne krajše strokovne razprave. Mnogih med njimi se ne bi sramovali objaviti niti ugledni strokovni časopisi.

Posebej naj omenimo nekatere prispevke. Inž. M. Zupančič je opisal vegetacijski profil čez Snežnik. Tu srečamo različne vegetacijske pasove, ki so odvisni od višine in drugih zunanjih pogojev. Ta članek sploh prvič opiše takšne pasove na Snežniku in bo imel povsem praktičen pomen za naše gospodarstvo. Izpopolnitev tega prispevka je T. Wraberja opis flore v botaničnem rezervatu na Snežniku.

R. Gospodarič je podrobno opisal nekatere jame na Cerkniškem jezeru. Ta članek je pomemben prispevek k spoznavanju kraškega sveta v cerkniški okolici. Zanimivi so tudi podatki o arheoloških izkopavanjih v Benetkah, kjer so razkrivali rimski obrambni zid. Upajmo, da to delo ne bo ostalo nedokončano in da ga bodo na enem izmed prihodnjih mladinskih taborov nadaljevali.

Drugi sestavki govore o iskanju sledov pračlovekovega delovanja v Markovem spodmolu pri Planini, zatem navajajo podatke številnih meteoroloških meritev na pobočjih Javornika in Slivnice. Krajši članek opisuje naravni rezervat Zadnji kraj. Zelo zanimivo je tudi poročilo o preučevanju pajkov v cerkniški okolici (prof. A. Polenec). Presenetljivo je veliko število pajkov, saj so v dveh raziskovalnih dneh našli kar 55 različnih vrst, med katerimi sta bili dve novi za Slovenijo.

Knjižica o mladinskih raziskovalnih taborih je torej trden dokaz, da smo na pravi poti. Čeprav je zaradi različnih težav izšla s precejšnjo zamudo, smo je lahko veseli, saj ne pomeni samo izčrpnega pregleda nad delovanji taborov, ampak je kvalitetna strokovna publikacija. Prav zato ni bojazni, da bo šla v pozabo.

Vsekakor bi bilo zelo škoda, če bi sedaj že tradicionalnih taborov ne nadaljevali. Cerknica je postala eno izmed naših vodilnih središč mladih raziskovalcev. Program taborov je sicer mogoče in celo koristno vsako leto spreminjati, vendar bi bilo treba vztrajati, da bi bil v Cerknici tabor res vsako leto.

R. Pavlovec

Jutro ob Cerkniškem jezeru

Čestitke Alplesu

V Železnikih in Starem vrhu nad Škofjo Loko je bilo 18. in 19. februarja XIII. republiško tekmovanje v smučanju za lesarje, gozdarje in lovce. — Olična organizacija in dobra uvrstitev naših. — Na tekmovanje smo poslali 5 smučarjev tekačev in 4 tekmovalce, ki so vozili veleslalom.

V petek, 18. februarja, so startali v Železnikih tekači. Na progo, ki je bila izredno strma in je imela več poti(?), se je pognalo 44 tekmovalcev. Najbolje je kazalo Jožetu Strletu, pa tudi Tone Kandare in Vinko Kraševec sta se dobro držala. V zadnjem delu proge je zlomil smučko Jože Strle, naš največji up. Zmagal je »nesojeni« olimpijec Pavel Dornik (GG Bled), drugi je bil odlični Pavel Kobilica (GG Bled), tretji pa mladi Slavko Jakopanec (GG Maribor).

Uvrstitev naših: 24. Tone Kandare, 29. Vinko Kraševec, 33. Janez Strle in 34. Milan Levec.

Jože Strle je zaradi zlomljene smučke odstopil.

Ženske ekipe nismo poslali.

V soboto, 19. februarja, so tekmovalci nastopili v veleslalomu. Proga na Starem vrhu je bila izredno dobro pripravljena, prireditelji so morali zaradi dežja in razmočenega snega steptati na stotine kilogramov »snežnega« cementa. Med 40 vratic se je na razdaljo 1500 m z višinsko razliko 400 m zapodilo kar 290 tekmovalcev, med njimi tudi znani asi tega športa: Lakota, Klinar, Štefe, Mulej, Lukec, Pesjak in drugi.

Škoda, da se nismo udeleževali tekmovanj v prešnjih letih, saj so uvrstitve na prejšnjih tekmovanjih štele za uvrstitev v kakovostne razrede. Naši so imeli zato izredno visoke startne številke. Božu Resmanu (SKS) smo naročili previdno vožnjo za zanesljivo uvrstitev, prav tako Francu Ivančiču; oba sta imela »boljši« startni številki (127 oziroma 198). Rudi Debevec in Anton Zalar pa naj bi vozila na vso moč.

Zmagovalci:
1. Peter Lakota, GG Bled
3. Andrej Klinar, GG Bled
3. Ivan Srebre, GG Slovenj Gradec.

Uvrstitve naših:
20. Rudi Debevec (startna št. 215)
87. Anton Zalar (startna št. 247)
110. Božo Resman in
165. Franc Ivančič.

Ženske ekipe nismo poslali.

Ekipna uvrstitev:
— tekači 10. mesto
— veleslalom 8. mesto

Uvrstitev v kombinaciji: BREST — 18.mesto (od 50 ekip).

Ekipna uvrstitev v kombinaciji:
1. Elan Begunje
2. Alples Železniki
3. GG Maribor.

Komentar:

Organizacija je bila odlična in brezhibna. Vse službe so delovale natančno in dosledno. Marsikaj bomo s pridom uporabili pri organizaciji III. lesariade v juniju v Cerknici. Tekmovanje je bilo izredno kvalitetno, kaže, da je smučanje zelo priljubljeno in razširjeno v lesni industriji, pri gozdarjih in lovcih. Najboljši so bili seveda tekmovalci gorenjskih in štajerskih smučarskih centrov. Nekatere ekipe MARLES, MEBLO, ALPLES — so imele enotne oprave in opremo.

In naši? Fantje so opravičili svoj nastop. Poudarjamo odlično uvrstitev Rudija Debevca in Antona Zalarja — oba dijaka TSŠ v Cerknici. Škoda, da nimamo nikakršnih vadbenih pogojev. Računamo, da se bosta drugo leto lahko še boljše uvrstila, saj sta si z nastopom na Starem vrhu priborila 1. oziroma 3. tekmovalni razred. Prav bi bilo, da bi drugo leto poslali na to tekmovanje tudi dekleta, saj bi se na ta način vidneje uvrstili tudi v kombinaciji.

To bi naj bila tudi delovna usmeritev novega športnega društva Bresta, oziroma njegove smučarske sekcije. Športnemu društvu Alples iz Železnikov gre priznanje in zahvala za odlično organizacijo in izvedbo tekmovanja.

F. Sterle

Lesariada '72

Organizacijski komite Lesariade '72 je v prvih dneh februarja razposlal vsem lesno industrijskim podjetjem v SRS razpis delavskih iger, ki bodo v Cerknici 17. junija 1972. Rok za prijavo je 31. marec 1972. Prva prijava je že tu. Poslali so jo iz podjetja LIPA Ajdovščina. Seveda so prijavo dali tudi Brestovci, vendar so tovariši iz Ajdovščine le prvi.

V izdelavi je predračun Lesariade '72. Posamezne komisije so izdelale predloge stroškov po dejavnostih. Ker bo del stroškov, to je stroške tekmovanja, plačalo Poslovno združenje LES iz prispevka vseh članov, je potrebno čimprej predložiti ta stroškovnik.

Nadaljuje se s pripravami po načrtu, ki ga je organizacijski komite že sprejel. Te priprave zajemajo predvsem izbiro kraja prireditve, program tekmovanj, prireditev in vse ostale aktivnosti od informacij, transporta, do oskrbe in podobnega.

Od prireditve nas loči še 16 tednov. Veliko bo potrebno še storiti, da bodo delavske igre v Cerknici res dobro izvedene in da bodo udeleženci zadovoljni.

D. Trotovšek

Običaji na pustni dan

Ob predpustnem času in času smučarske sezone, ko se naša mladež poganja po bregovih, uvrščamo v glasilo odlomek iz knjige Borisa Orla Ljudske smuči na Slovenskem, ki je izšla leta 1956. Dr. Orel je napisal obširno znanstveno in narodopisno delo, v katerem ugotavja, da so Bloke in Vidovski hribi dejansko zibelka smučanja v Srednji Evropi.

Kako so se časi spremenili! Starosvetskega smučanja ni več, novosvetskega pa tudi bolj malo. Škoda, da smo pozabili na tradicijo, čeprav vseh šeg tako ne bo nikoli več mogoče obnavljati

»Svoj višek je drsanje doseglo na pustni torek *pstn* dan ali *pust, fašnek* ali *fašnekov* dan. Pustni torek je bil za Bločane, Vidovce in nekatere njihove sosede posebno imeniten dan, marsikje je veljal kar za nekakšen praznik vseh drsačev. Tega dne je bilo resnično največ drsanja za zabavo, bila je najhujša drska.

Na pustni dan je bil najprej običaj, da so zjutraj ali dopoldne skidali gnoj iz štale, zakaj bila je prazna vera, da ima gnoj več moči, je *bl mestan,* je bolj masten, če je na pustni dan vržen iz štale na gnojišče. Ko je bil gnoj skidan in živina opravljena, so šli drsat na najbližje bregove s senožeti. Posebno živo se je pustno drsanje nadaljevalo popoldne, in tedaj je marsikje drsalo takorekoč vse staro in mlado, večina pa je bilo otrok. Starši, ki so sicer otrokom prepovedovali in na razne načine zabranjevali drsanje, so jih na pustni dan celo naganjali, naj gredo drsat.

Vidovec ali Bločan se še danes, v starejših letih spominja otroškega drsanja na pustni dan. Proti koncu 19. stoletja je zapisal neki trojiški učenec v svoji šolski nalogi o pustu med drugim tole: Moj najveselejši dan je bil pustni dan. Sit sem bil vsega, pa drsat sem smel, ker drugače me niso pustili.

Po ustnem izročilu iz marsikaterih krajev so ta dan drsali tudi starejši ljudje, med katerimi ni manjkalo takšnih, ki nikoli niso hodili na smučeh po opravkih. V Zavrhu pripovedujejo o starem možu, kako je drsal na pustni dan v irhastih hlačah. Ker ni znal drsati, je padel, pri tem so mu počile *jerhovke.* Pustno drsanje torej ni minilo brez številnih padcev, ki pa so z njimi imeli vaščani svoje veselje.

Zakaj se je prav na pustni dan razmahnilo drsanje s takšno silo, da je zajelo ponekod malone vse vaščane, med njimi zlasti mladino? Zakaj so se smeli prav na pustni dan drsati otroci, ki jim je sicer bilo drsanje kaj rado zabranjeno? Ko smo starejše Bločane in Vidovce povpraševali, zakaj so morali po starem prav na pustni dan drsati, so nam različno odgovarjali. Ponekod so dejali, češ, da ima človek *svet cajt na psten dan drsat, da mora na ta dan jet drsat, če vrag nej, da mora biti človek vesel in dobre volje, da je to stara navada* in podobno. Drugod so zatrjevali, da je na pustni dan človek pač sit raznih dobrot, pa so zategadelj šli drsat, da so potem laže jedli, med raznimi pustnimi jedmi, predvsem *povánco* ali *povávnco,* pustno ocvirkovo pogačo, skratka, da so šli drsat, da bi se na drsanju pošteno *zláčnl.* Vse to je res, vendar se s takimi odgovori nismo zadovoljili in smo zato vztrajno poizvedovali dalje za pravimi vzroki pustnega drsanja. Nazadnje pa se nam je le odkril pravi pomen drsanja na pustni dan, in sicer najprej v Metuljah, kjer nam je Frančiška Zgonc pravila, kako so kot otroci hodili na smučeh na hrib drsat in skakat in kako so jim starši na pustni dan celo veleli, naj gredo drsat. Tako so jim ukazali: *Otroci, le pejte drsat in skakat, da bo bolj polna ajda!* Kakor je pojasnila Metuljka Frančiška Zgonc, niso otroci ta dan samo drsali po hribu, tudi skakat, poskakovat ali cepetat so morali na smučeh, najraje na vrhu hriba, vse z namenom, da bi ajda čimbolje obrodila. Po tem odkritju v Metuljah so nam tudi v drugih bloških in vidovskih vaseh podobno pojasnevali pomen pustnega dne in njegovega drsanja. Tako so v Ravnah želeli, če je bil na pustni dan sneg, *da bi otroci ta dan fejst skakali in drsali,* ker so verovali, da *bodo potem v tem letu čim več pridelati.* V Mramorovem pri Pajkovem so verjeli, da *bosta ajda in repa toliko bolje obrodila, čim bolj bodo otroci na pustni dan drsali.* V Zavrhu pri Nadliškem hribu so bili stari ljudje mnenja, *da je treba na pustni dan fejst drsat in plesat, da bo večji lan.* V Osredku v Vidovskih hribih pa se glasi ustno izročilo o pustnem drsanju takole: *Če je kdo na pstn dan plesal ali drsal, je biu lan velik.«*

Bloški smučarji

Slivnica se prebuja

Da je to res, potrjuje že tretje smučarsko tekmovanje v letošnji sezoni.

Prvo tekmovanje je pripravil študentski notranjski klub, drugo BREST in tretje podjetje GRADIŠČE iz Cerknice. Organizacija pri vseh treh tekmovanjih je bila dobra, nadvse zadovoljivo pa tudi število tekmovalcev.

O rezultatih, doseženih na tekmovanju, ki so ga organizirali študentje, smo poročali že v prejšnji številki.

BREST je priredil tekmovanje v veleslalomu 30. januarja. Izmed dvajsetih tekmovalcev so se najbolje odrezali:

I. V skupni uvrstitvi BREST in OSTALI

1. Rr. Boris Kravanja		1,09
2. Božidar Resman		1,14
3.—4. Miloš Kravanja		1,16
Alojz Lah		1,16

II. V konkurenci BRESTA

1. Božidar Resman	SKS	— 1,14
2. Igor Gornik	TSŠ	— 1,19
3. Franc Ivančič	SKS	— 1,26

20. februarja je Gradbeno podjetje Gradišče iz Cerknice pripravilo presenečenje. Pripravilo je kar dve progi, eno za smuk in drugo za veleslalom. Tekmovalci so morali prevoziti oba teka in za uvrstitev se je upošteval seštevek obeh časov.

Na tekmovanju so sodelovali člani gradbenih podjetij iz GROSUPLJA in VRHNIKE ter seveda delavci GRADIŠČA in BRESTA.

Med 46 tekmovalci so najboljše rezultati dosegli:

I. v skupni uvrstitvi GRADIŠČE in ostali
1. Tone Zlatar TSŠ
2. Božidar Resman BREST
3. Sašo Müller GRADIŠČE

II. v konkurenci GRADIŠČE
1. Sašo Müller
2. Boštjan SKUK
3. Ivan Urbas

III. med pionirji in mladinci
1. Andrej Lah
2. Branko Kranjc
3. Boris Jakopin
4. Polona Baude
5. Karmen Urbas

Z. Zabukovec

KINO V MARCU

2. marca ob 19.30 — francoski film STOP ZA MORILCA. Napeta kriminalka, ki prikazuje razburkano življenje ljudi iz podzemlja.

3. marca ob 19.30 — francoski film SANATORIJ ZA ŽENSKE. V uglednem zdravilišču se dogajajo skrivnostne stvari. V glavni vlogi Robert Hossein.

4. marca ob 19.30 in 5. marca ob ob 16.00 in 19.30 uri — ameriški film QUO VADIS. Nepozaben spektakel, ki govori o krvavi vladavini rimskega cesarja Nerona. V glavni vlogi Robert Taylor. Cene vstopnic povišane na 5 in 6 din.

6. marca ob 19.30 — ameriški film NIHČE NE BO POBEGNIL. Detektiv Malone rešuje zapleten primer avstralskega poslanca. V glavni vlogi Rod Taylor.

9. marca ob 19.30 — italijanski film SESTANEK S SMRTJO. Dinamičen western o mladeniču, ki išče morilce svoje družine. V glavni vlogan Lee Van Clift in John Philip Low.

11. marca ob 19.30 in 12. marca ob 16.00 uri — ameriški film POZNO ZA HEROJE. Film prikazuje težke boje ameriške mornarice z Japonci, ki so se vkopali na pacifiških otokih. V glavni vlogi Michel Caine.

12. marca ob 19.30 — ameriški film WATERLOO. Film prikazuje zadnjo bitko velikega francoskega osvajalca Napoleona. V glavni vlogi Christopher Plummer.

13. marca ob 19.30 — ameriški film OD KOD VONJ PO SMODNIKU? Tom Adams v vlogi tajnega agenta rešuje Anglijo pred katastrofo.

16. marca ob 19.30 — italijanski film ULOVI KAKOR VEŠ IN ZNAŠ. Prijetno se bomo zabavali ob nevšečnostih znanega igralca reklamnih filmov, ki ga igra Vittorio Gassman.

18. marca ob 19.30 in 19. marca ob 16.00 uri — ameriški film MRTVI NE PLAČAJO DOLGOV. Popularni komik Jerry Lewis nas bo zopet popeljal v eno izmed svojih pustolovščin.

19. marca ob 19.30 — ameriški film HIŠA IZ KART. Nekdanji boksar nehote odkrije tajno organizacijo, ki poizkusi uničiti svet.

20. marca ob 19.30 — nemški film ČUDEŽ LJUBEZNI. Film govori o vprašanjih srečnih in nesrečnih zakonov.

23. marca ob 19.30 — ameriški film PLES NA VASI. Film o bratu in sestri, ki se vdajata alkoholu. V glavni vlogi Veter O'Toole.

25. marca ob 19.30 — italijanski film VRNITEV RINGA. Ringo v boju proti mehiškim roparjem. V vlogi Giulliano Gema.

26. marca ob 16.00 uri in 19.30 — ameriški film UBIJALEC V VRSTI. V četi vojakov se skriva ubijalec. Kdo je?

27. marca ob 17.00 uri in 19.30 — ameriški film BRUCA V OXFORDU. Stan in Olio se vpišeta na univerzo. To je okvir vesele komedije obeh znanih komikov.

30. marca ob 17.00 uri in 19.30 — jugoslovanski film V GORI RASTE ZELEN BOR. Pogumna četa partizanov se bori z domačimi izdajalci. V filmu je mnogo tragike, pa tudi obilo humorja. V glavni vlogi Boris Dvornik.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE »8. FEBRUAR«

SONETNI VENEC — MARY — MARONI — O — RE — RAVAN — UKORA — TO — KIP — ATONALTOST — ROSS — PREŠEREN — TETOVKE — K — FARSA — PI — ORA RAZTRGANKA — KANDIT — SELMA — SJ — T — MEMENTO — TRA — NK — EGON — AMI — ALI — POTICA — NEMARNOST — MOL — VRTINEC — OM — DIOR — RESORI — IR — VEZ — IKE — RŽEN — SANI — FILIP — ANKA — SJ — ANAS — NEZAKONSKA MATI — VSLED — URAN — TON — V — IPERIT — PERESA — COPATAR — KOPITAR — MIRK — ERA — L — IAN — B — TEGRAD — PISK — BABURA — SOK — MIKROB — OREL — O VRBA, SREČNA DRAGA VAS DOMAČA — CIUDAD — NT — ROTOR — ISTINA.

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

Reševalci so se tudi tokrat odrezali, saj je do roka prišlo v splošni sektor 131 rešitev. Komisija je izžrebala naslednje pravilne rešitve.:
1. nagrada — 100 din — Vera Strle, SKS
2. nagrada — 50 din — Vital Dolničar, Cerknica, Videm 41
3. 10 nagrad po 10 din — Miha Pakiž, Cerknica, Gerbičeva 25, Jana Škrlj, Sleme 6, Nova vas pri Rakeku, Dragica Tavželj, SKS, Darinka Logar, Cerknica, Cesta 4. maja 70 a, Matjaž Kebe, Cerknica, Videm 47, Lado Cvetko, Cerknica, Cesta 4. maja 74, Mija Arhar, Cerknica, Julka Hvala, Dolenje jezero 22, p. Cerknica, Tone Perovnik, SKS, Vida Koblar, Nova vas 35.

Nagrajencem čestitamo! Nagrade lahko dvignejo v blagajni SKS, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Mlinar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Vinko Mahne, Franc Mlakar, Jože klančar, Danilo Mahne, Franc Mulec, Dubrovka Pazič, Miha Šepec, Franc Štrukelj, Dušan Trotovšek in Zdravko Zabukovec. Tiska Žel. tiskarna v Ljubljani